

"ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ"

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ

Βοήθημα
για Εκπαιδευτική Αξιοποίηση
της Εφαρμογής

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

2^ο Κ.Π.Σ. / Ε.Π.Ε.Α.Ε.Κ. / ΕΝΕΡΓΕΙΑ 1.1.α

ΕΡΓΟ : Αναδιάρθρωση και εκσυγχρονισμός των προγραμμάτων σπουδών στον τομέα των Κοινωνικών Επιστημών Ι, με σύγχρονη παραγωγή διδακτικού υλικού

"ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ"

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ

(ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ)

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ
Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

ΟΜΑΔΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ : ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗΣ

ΑΘΗΝΑ 2000

Ομάδα Ανάπτυξης Εκπαιδευτικού Λογισμικού

Νεοκλής Σαρρής

Καθηγητής, Τμήματος Κοινωνιολογίας, Παντείου Πανεπιστημίου

Τάσος Μικρόπουλος

Επίκουρος Καθηγητής, Παιδαγωγικού Τμήματος Δ.Ε., Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Νίκος Αναστασάτος

Οικονομολόγος, Εκπαιδευτικός Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, M.Sc.

Παρασκευή Βλαχογιάννη

Φιλόλογος, Εκπαιδευτικός Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, M. Sc.

Παναγιώτης Γαλάνης

Προγραμματιστής πολυμέσων, Εκπαιδευτικός Πληροφορικής

Φίλιππος Δεληγιάννης

Εκπαιδευτικός Πληροφορικής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, M.Sc.

Αλέξης Κόγιας

Εκπαιδευτικός Πληροφορικής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης

Παναγιώτης Κωστάκης

Εκπαιδευτικός Πληροφορικής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης

Μαρία Κωτούλα

Φιλόλογος, Δρ. Φιλοσοφίας, Εκπαιδευτικός Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης

Βασιλική Μαρκοπούλου

Φιλόλογος, Εκπαιδευτικός Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης

Σοφία Πρίντζου

Γραφίστρια

Χρήστος Ράμμος

Φιλόλογος, Δρ. Φιλοσοφίας, Εκπαιδευτικός Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης

Άννα Σαριδάκη

Εκπαιδευτικός Πληροφορικής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, M.Sc.

Άνθιμος Χαλκίδης

Εκπαιδευτικός Πληροφορικής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης

Συντονιστής Ομάδας Ανάπτυξης

Φίλιππος Δεληγιάννης

Εκπαιδευτικός Πληροφορικής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, M.Sc.

Πρωτοβάθμια Επιτροπή Αξιολόγησης Εκπαιδευτικού Λογισμικού

Μιχαήλ Σπουρδαλάκης
Αναπληρωτής Καθηγητής Πολιτικής Επιστήμης Πανεπιστημίου Αθηνών
Αναστάσιος Λαδιάς
Εκπαιδευτικός Πληροφορικής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης
Στυλιανή Κορδονούρη
Πολιτικός Επιστήμονας – Νομικός, Εκπαιδευτικός Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης

Δευτεροβάθμια Επιτροπή Αξιολόγησης Εκπαιδευτικού Λογισμικού

Νικόλαος Αλεξανδρής
Καθηγητής Πανεπιστημίου Πειραιώς, Αντιπρόεδρος Παιδαγωγικού Ινστιτούτου
Γεώργιος Παπαδόπουλος
Σύμβουλος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου
Αριστοτέλης Ράπτης
Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών
Αγλαΐα Γαλανοπούλου
Καθηγήτρια Γαλλικών, Αποσπασμένη στη Διεύθυνση Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (ΥΠΕΠΘ)
Νικήτας Καστής
Διευθυντής Μελετών και Ανάπτυξης, Τδρυμα Μελετών Λαμπράκη
Ιωάννης Κυρτάτος
Φυσικός, Εκπαιδευτικός Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης
Γραμματέας: Ελπινίκη Τσικλείδη
Φιλόλογος, αποσπασμένη στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο

Επιτροπή Πιστοποίησης Εκπαιδευτικού Λογισμικού

Νικόλαος Πετρόπουλος
Σύμβουλος Κοινωνιολογίας Παιδαγωγικού Ινστιτούτου
Αδάμ Αγγελής
Πάρεδρος με θητεία του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, στον Τομέα της Πληροφορικής
Πάυλος Μάραντος
Σύμβουλος Νομικών και Πολιτικών Επιστημών Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

Επιστημονικός Υπεύθυνος του τομέα των Κοινωνικών Επιστημών Ι

Νικόλαος Πετρόπουλος
Σύμβουλος Κοινωνιολογίας Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

Επιστημονικός Υπεύθυνος της Ενέργειας 1.1.α "Προγράμματα-Βιβλία"

Θεόδωρος Γ. Εξαρχάκος
Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών
Πρόεδρος Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

"Κλεισθένης"

Βοήθημα Εκπαιδευτικής Αξιοποίησης
της Εφαρμογής

Περιεχόμενα

Γενική Εκπαιδευτική Προσέγγιση	2
Εργασίες	4
Ισότητα - Ισονομία	4
<i>Φυλετικές Διακρίσεις - 1</i>	4
<i>Τα Δίκαια του Ανθρώπου</i>	7
Προσωπική Ελευθερία	8
<i>Ναζιστικό Καθεστώς</i>	8
<i>Διώξεις Εναντίον του Τύπου</i>	11
Πολιτικά Δικαιώματα	13
<i>Το Καλύτερο Πολίτευμα</i>	13
Κοινωνικά Δικαιώματα	14
<i>Παιδική Εργασία -2</i>	14
Υποχρεώσεις	16
<i>Το Άσυλο</i>	16
Ασκήσεις	18
Ισότητα - Ισονομία	18
Προσωπική Ελευθερία	22
Πολιτικά Δικαιώματα	27
Κοινωνικά Δικαιώματα	30
Διάλογοι	33
Υγεία - Εκπαίδευση &	
Εξυπηρέτηση του Πολίτη	35
<i>Μαρία</i>	36
<i>Αλέκος</i>	40
<i>Βασίλης</i>	46
Περιβάλλον	51
<i>Μαρία</i>	51
<i>Άννα</i>	53
<i>Βασίλης</i>	55
Ρατσισμός	58
<i>Μαρία</i>	58
<i>Άννα</i>	62
<i>Βασίλης</i>	65
Ερωτήματα Μαθητών	69
<i>Μαρία - Σταύρος</i>	69
<i>Χρήστος Χ.</i>	73
<i>Βασιλική Β.</i>	76

ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Ο τρόπος διδακτικής προσέγγισης, στο γνωστικό αντικείμενο, στο οποίο εργαζόμαστε, είναι σωστό να γίνεται μέσα από συμμετοχή των μαθητών σε παιχνίδια απόψεων ή ρόλων, με δραματοποίηση καταστάσεων, με την υλοποίηση μικρών projects ή εργασιών που ανατίθενται από τον εκπαιδευτικό και γενικά με τρόπους οι οποίοι αυξάνουν την εμπλοκή και τη συμμετοχή του μαθητή.

Η προσέγγιση αυτή όπως είναι φανερό, δίνει ιδιαίτερη σημασία στο λόγο, τα επιχειρήματα, τη διατύπωση απόψεων και θέσεων.

Δεν είναι εύκολο (και επίσης δεν κρίνεται καθόλου σκόπιμο) η χρήση του υπολογιστή στη διδασκαλία των συγκεκριμένων θεμάτων να υποκαταστήσει τις παραπάνω διδακτικές προσεγγίσεις.

Κατά τη σχεδίαση του εκπαιδευτικού λογισμικού που αναπτύσσουμε, έγινε προσπάθεια να ενισχυθεί η μεθοδολογία στην οποία πρέπει να προσεγγίζεται η διδασκαλία του αντικειμένου.

Αυτό επιτυγχάνεται (στο μέτρο του δυνατού)

α) με την «προσομοίωση» καταστάσεων μέσα από τις καταστάσεις αλληλεπίδρασης απόψεων

Στην προσέγγιση αυτή έχουν υλοποιηθεί και συμπεριληφθεί στην εφαρμογή δύο πολύ σημαντικές ενότητες:

- Το Παιχνίδι Απόψεων και
- Οι Διάλογοι

β) με την παροχή κατευθύνσεων για την ανάπτυξη εργασιών από τους μαθητές, μέσα από τις «Εργασίες» που υποδεικνύονται από το λογισμικό.

γ) με την σωστά οργανωμένη παρουσίαση του υλικού που δεν σχετίζεται με τις καταστάσεις αλληλεπίδρασης απόψεων, ώστε να μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως υλικό υποστήριξης για την υλοποίηση των εργασιών – projects των μαθητών.

δ) με τη δυνατότητα άμεσης πρόσβασης σε άλλες πηγές, μέσω των συνδέσμων σε επιλεγμένες σελίδες του διαδικτύου (internet)

Ειδικότερα ο στόχος του "Παιχνιδιού Απόψεων" είναι να έρθουν οι μαθητές σε επαφή με διαφορετικές απόψεις στο ίδιο θέμα, να υπάρξει πνεύμα συνεργασίας και διαμόρφωση κριτικής άποψης. Το παιχνίδι σε αυτή τη μορφή του, δεν καλλιεργεί κλίμα αντιπαλότητας αλλά κλίμα συνεργασίας.

Με την ενότητα "Διάλογοι" της εφαρμογής, δίνεται στους μαθητές ένα δημιουργικό εργαλείο για να δημιουργήσουν ιστορίες σε μορφή ηλεκτρονικού κόμικ. Οι ιστορίες έχουν τη μορφή διαλόγων, σε θέματα που σχετίζονται με το περιεχόμενο της εφαρμογής. Μέσα στα πλαίσια που καθορίζονται από την εφαρμογή, παρέχεται στους μαθητές η ευκαιρία να δημιουργήσουν την ιστορία που αυτοί θέλουν, να την αποθηκεύσουν για να την ξαναδουλέψουν αργότερα και να την προβάλλουν όποτε θέλουν στους συμμαθητές τους.

Κάθε διάλογος εντάσσεται σε μια θεματική ενότητα. Με ένα ανοιχτό και δημιουργικό εργαλείο στα χέρια του ο μαθητής καλείται να δημιουργήσει διάλογους με νόημα, παίρνοντας υπόψη του το χαρακτήρα του κάθε προσώπου που συμμετέχει.

Δεν υπάρχει "σωστός" και "λάθος" διάλογος. Κάθε προσπάθεια αξιολογείται για το αν έχει λογική δομή και αν τα πρόσωπα που συμμετέχουν στο διάλογο, έχουν χρησιμοποιήσει με λογικό τρόπο επιχειρήματα. Ο μαθητής δε μπαίνει σε ένα ρόλο αλλά προσπαθεί να δει τη σκηνή του διαλόγου μέσα από τα μάτια του κάθε προσώπου. Τέλος κάθε προσπάθεια του μαθητή έχει ως αποτέλεσμα την ανάπτυξη μιας ιστορίας που δίνεται με ένα θελκτικό μέσο. Και βέβαια ελπίζουμε ο μαθητής να νοιώσει τη χαρά του δημιουργού.

Σε μια εναλλακτική προσέγγιση μπορεί ένας μαθητής (ή μια ομάδα μαθητών) να αναλάβει χωριστά την εκπροσώπηση κάθε προσώπου που συμμετέχει στο διάλογο.

Για πρακτικούς λόγους συμπεριλάβαμε στο τεύχος αυτό τρεις ενότητες:

- Επιλεκτική συλλογή από τις **Εργασίες** που περιλαμβάνονται στην εφαρμογή.
- Όλες τις ερωτήσεις και τις απαντήσεις των **Ασκήσεων** (με την σωστή απάντηση).
- Ενημερωτικά στοιχεία για τους **Διάλογους**, καθώς και όλες τις φράσεις που περιλαμβάνονται στην εφαρμογή.

Αν οι μαθητές έχουν σε χαρτί τα στοιχεία που αφορούν κάποιο διάλογο, μπορούν να εργαστούν στη σχεδιάσή του ακόμη και χωρίς υπολογιστή. Μπορεί δηλαδή να δοθούν σε κάθε μαθητή σε φωτοτυπία οι αντίστοιχες σελίδες με το περιεχόμενο που αντιστοιχεί στο διάλογο και το χαρακτήρα που θα αντιπροσωπεύει ή και το σύνολο των φράσεων κάθε θέματος. Με τον τρόπο αυτό θα είναι πιο αποτελεσματική η δημιουργία των διαλόγων, για κάποιους από τους μαθητές.

ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Με τις εργασίες επιδιώκουμε να ενεργοποιήσουμε τους μαθητές, ώστε να αυτενεργήσουν και να προβληματιστούν. Δίνονται ιδέες και ερεθίσματα για την ανάπτυξη συνθετικών εργασιών.

Οι μαθητές θα αντιληφθούν ότι η αξιολόγηση δεν περιορίζεται μόνο σε παραδοσιακής προσέγγισης ασκήσεις και ερωτήσεις.

Κατά περίπτωση δίνεται υλικό (κείμενα, εικόνες) ή κατευθύνσεις για να αναζητήσουν υλικό για τις εργασίες τους.

Οι μαθητές μπορούν να συνδεθούν με τον Επεξεργαστή Κειμένου και να συνθέσουν εκεί την εργασία τους.

Στις επόμενες σελίδες θα αναφερθούν όλα τα θέματα των εργασιών που περιέχονται στην εφαρμογή καθώς και κάποια από αυτά σε πλήρη ανάπτυξη.

Η παρουσίαση θα γίνεται σύμφωνα με τις ενότητες που υπάρχουν στην εφαρμογή.

ΙΣΟΤΗΤΑ - ΙΣΟΝΟΜΙΑ

- Φυλετικές Διακρίσεις 1
- Φυλετικές Διακρίσεις 2
- Ισότητα των δύο φύλων
- Υπέρ ή κατά
- Μάρτιν Λούθερ Κινγκ
- Απαρτχάιντ
- Τα Δίκαια του Ανθρώπου

ΦΥΛΕΤΙΚΕΣ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ - 1

Ποιες περιπτώσεις ρατσιστικής συμπεριφοράς παρουσιάζει στο κείμενό της η δημοσιογράφος Τασούλα Καραϊσκάκη;

Σε περίπτωση που κάποιοι συμπολίτες σου καταπίεζαν κάποιους άλλους για λόγους φυλής, χρώματος, θρησκείας κλπ. πώς θα αντιδρούσες;

Πιστεύεις ότι θα ήταν προτιμότερο να μην εμπλακείς στη διαμάχη ή μήπως θα ήταν καλύτερόν σου να ταχθείς με την πλευρά των καταπιεζομένων;

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ 26-05-2000

Τα παντελόνια του μετανάστη

Της Τασούλας Καραϊσκάκη

Το περιστατικό, ελληνοπρεπέστατο, καθημερινό: πλανόδιος πωλητής κερασιών, τσιγγάνος στην καταγωγή, πάει ν' αράξει το καροτσάκι του στην άκρη του δρόμου την ώρα που εμφανίζεται λεωφορείο. Ο οδηγός φρενάρει, ανοίγει την πόρτα και τον "λούζει": "Μ..., κρετίνε, όξω από δω". "Εντάξει, εντάξει...". "Τι εντάξει, ρε χαμένε! Ζώο, ε, ζώο!".

"Εἴ, τι βρίζεις; Εγώ σε έβρισα;". "Σε βρίζω εγώ!" τον αποστομώνει ο οδηγός και πατάει γκάζι.

Σκέφτομαι ότι η ιστορία δεν θα έκλεινε με την τελευταία φράση, θα επακολουθούσε -τουλάχιστον- ανταλλαγή ύβρεων από "ισότιμη" βάση, αν ο σκληραύχην οδηγός δεν λογομαχούσε με "μειονότητα". Στο νου μου έρχονται ομοειδή συμβάντα των ημερών. Η δι' ασήμαντον αφορμήν απόφαση (του δημοτικού συμβουλίου της Ν. Κίου) απομάκρυνσης των τσιγγάνων από την περιοχή. Ο "αγώνας" κατοίκων χωριού της Κορινθίας για εκταφή τσιγγάνου από το νεκροταφείο τους. Τα 24 τσιγγανόπουλα στην Κέρκυρα που βρήκαν ένα πρωί την κλειδαριά του σχολείου τους αλλαγμένη (ο κοινοτάρχης χρειάστηκε για άλλο σκοπό το κτίριο) - η δασκάλα μαζεύει τα παιδιά και κάνουν μάθημα στο δρόμο. Ο χειρουργός από τη Μαδαγασκάρη που αποκλείστηκε δις από τη θέση του διευθυντή χειρουργικής κλινικής νοσοκομείου στην Ηλεία, προφανώς λόγω του χρώματος του δέρματός του - τη θέση κατέλαβε Έλληνα με λιγότερα προσόντα. Η σύλληψη και προσαγωγή σε δίκη του Ελληνοπόντιου καθηγητή Ιστορίας Π. Τσατσανίδη, λόγω των φυσιognωμικών χαρακτηριστικών του - "δεν άρεσε" η φάτσα του σε δύο αστυνομικούς, που προέβησαν σε άκομψο έλεγχο κι όταν εκείνος διαμαρτυρήθηκε, τον ξυλοκόπησαν και τον μήνυσαν για αντίσταση κατά της αρχής...

Δεν αντιλέγει κανείς, προσχήματα υπάρχουν για τον εξοβελισμό του ξένου στοιχείου. Οι τσιγγάνοι διακινούν ναρκωτικά, οι μαύροι πουλάνε "μαϊμούδες", οι Ρωσοπόντιοι είναι μαφιόζοι... Το ότι η εγκληματικότητα συνήθως έπεται της περιθωριοποίησης και ότι ο αποκλεισμός δεν είναι λύση, περνάει σπάνια από το μυαλό των απανταχού δικτατορίσκων. Δεν αντιλέγει κανείς· το ξένο τρομάζει και η άγνοια είναι μήτηρ κάθε στερεότυπης συμπεριφοράς, αλλά πλην της άγνοιας του πολιτισμού του άλλου, πλην του φόβου του διαφορετικού, στις κοινωνίες που γνωρίζουν αθρόα εισβολή ξένων, οι οποίοι καταλαμβάνουν θέσεις εργασίας, θρανία στα σχολεία κοκ., υφέρπει ένας νέος φόβος. Μήπως, όπως λει ο Ιρλανδός ψυχολόγος Τζιμ Κάμινς, αυτές οι μειοψηφίες, που γεννάνε περισσότερο από μας, αναλάβουν εξουσίες. Να τι έγραφε σε υπόμνημά του Αμερικανός παράγων: "Θα παραδώσουμε άραγε την εξουσία σε μια ομάδα που απλώς είναι πιο γόνιμη; Μπορεί ο homo contraceptivus [=παραγωγικός άνθρωπος] να συναγωνιστεί τον homo progenitiva [=εντόπιος] αν τα σύνορα δεν ελέγχονται;... Θα είναι η πρώτη φορά που αυτοί που έχουν ανεβασμένα τα παντελόνια τους θα πιαστούν από αυτούς που τα έχουν κατεβασμένα".

Το λεωφορείο συμβολίζει περισσότερο από οτιδήποτε άλλο τον αντιρατσιστικό αγώνα στις ΗΠΑ κατά το 1961. Ο φυλετικός διαχωρισμός στα λεωφορεία και τις στάσεις τους έχει κηρυχθεί αντισυνταγματικός από το Ανώτατο Δικαστήριο, αλλά στις πολιτείες του Νότου παραμένει, όπως και πολλές άλλες μορφές ρατσισμού, σε ισχύ. Έτσι, στις 4 Μαΐου, μια ομάδα λευκών και μαύρων “Επιβατών για την Ελευθερία”, όπως θα μείνουν στην ιστορία, αρχίζει από την Ουάσιγκτον ταξίδι διαμαρτυρίας με λεωφορείο. Τελικός προορισμός είναι η Νέα Ορλεάνη αλλά το ταξίδι τελειώνει στην Αλαμπάμα, όπου, απύσης της αστυνομίας, λευκοί κάτοικοι του Μπέρμιγχαμ, μέλη και οπαδοί της Κου Κλουξ Κλαν, όπως θα αποδειχθεί, απαγορεύουν τη διέλευση των λεωφορείων (1) και ξυλοκοπούν με μανία τους διαδηλωτές, οι οποίοι θα υποχρεωθούν τελικά να επιστρέψουν στην Ουάσιγκτον αεροπορικώς. Τη θέση τους, όμως, παίρνουν άλλοι.

ΤΑ ΔΙΚΑΙΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

*Αναζήτησε στα "ΕΥΡΕΤΗΡΙΑ" και διάβασε τα "Δίκαια του Ανθρώπου" του Ρήγα.
Προσπάθησε να επισημάνεις τα άρθρα εκείνα που αναφέρονται στην ισότητα και την
ισονομία.
Σύγκρινέ τα με τα αντίστοιχα άρθρα του Συντάγματος που ισχύει καθώς και των παλαι-
οτέρων ελληνικών συνταγμάτων.*

ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

- Διαδήλωση 1973
- Ναζιστικό καθεστώς
- Η Δίκη του Δαρβίνου
- Διαδηλώσεις
- Η Δίκη του Μπόμπυ Σιλ
- Διώξεις εναντίον του Τύπου
- Ο Κοραής για τον Τύπο
- Δικαιώματα Παιδιών
- Ένα επεισόδιο στην εποχή της Τουρκοκρατίας

ΝΑΖΙΣΤΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ

Βλέποντας αυτές τις φωτογραφίες και διαβάζοντας τις πληροφορίες που τις συνοδεύουν καθώς και το ποίημα του Μπ. Μπρεχτ, μπορείς να γράψεις ένα σύντομο κείμενο παρουσιάζοντας τα βασικά χαρακτηριστικά του καθεστώτος που επικρατούσε στη Γερμανία την εποχή που λήφθηκαν οι φωτογραφίες αυτές.

Όταν ο μεγάλος συγγραφέας Μπέρτολντ Μπρεχτ πληροφορείται ότι στην πατρίδα του καίνε βιβλία γράφει το παρακάτω ποίημα :

B. Brecht

ΤΟ ΚΑΨΙΜΟ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

[Die Buecherverbrennung]

Όταν διαταγή έβγαλε το καθεστώς να καούνε
σε δημόσιες πλατείες τα βιβλία που
περικλείουν ιδέες ανατρεπτικές,
κι από παντού κεντρίζανε τα βόδια
να σέρνουν κάρα ολόκληρα
με διδλία για την πυρά, ένας εξορισμένος
ποιητής, ένας απ' τους καλύτερους,
διαβάζοντας των βιβλίων τον κατάλογο,
με φρίκη του είδε πως τα δικά του
τα είχανε ξεχάσει. Χίμηξε στο γραφείο του
με τις φτερούγες της οργής, κι έγραψε στους τυράννους ένα γράμμα:
“Κάψτε με!” έγραφε με πένα ακράτητη, “κάψτε με!
Μ' αφήσατε έξω! Δεν μπορείτε να μου το κάνετε αυτό, εμένα!
Την αλήθεια δεν έγραφα πάντα στα βιβλία μου; Και τώρα
μου φερνόσατε σα να 'μαι ψεύτης! Σας διατάζω:
Κάψτε με!”

(1938)

Μπ. Μπρεχτ, Ποιήματα, μετ. Μάριος Πλωρίτης, Θεμέλιο - Αθήνα 21978, σ. 71

Μετά από διαταγή της ναζιστικής κυβέρνησης στις 10 Μαΐου 1933 καίγονται δημόσιας σε πλατείες, σε σχολεία και πανεπιστήμια βιβλία και έντυπα που οι συγγραφείς τους είναι Εβραίοι ή θεωρούνται ότι είναι αντιγερμανικά και αντιναζιστικά .

ΣΧΟΛΕΙΟ ΕΠΙ ΧΙΤΛΕΡ : Σχολική τάξη- Στο μαυροπίνακα (πίσω) είναι γραμμένο το σύνθημα όλα τα κακά προέρχονται από τους Εβραίους

Στα σπίτια και τα καταστήματα που ανήκουν σε πολίτες Εβραίους οι ναζί γράφουν με μπογιά την επιγραφή "Εβραίος

1938, μονάδες των παρακρατικών στρατιωτικών οργανώσεων SS και SA καθώς και μέλη του ναζιστικού κόμματος καίνε Συναγωγές και λεηλατούν και καταστρέφουν περιουσίες που ανήκουν σε Γερμανούς, Εβραίους στο θρήσκευμα, συμπολίτες τους.

Οι αντίθετοι στο καθεστώς καθώς και όσοι κρίνονται κατώτεροι άνθρωποι (Εβραίοι, τσιγγάνοι, ομοφυλόφιλοι κ.ά.) οδηγούνται σε στρατόπεδα συγκέντρωσης.

ΔΙΩΞΕΙΣ ENANTION TOY ΤΥΠΟΥ

Τα πλακάτ που γράφουν οι διαδηλωτές γράφουν: "Φίμωτρο για τον Τύπο" - "Διατάζει ο Στράους τη Δικαιοσύνη" και έχουν σχέση με μία υπόθεση που συντάραξε την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας το 1963 (η "υπόθεση του περιοδικού SPIEGEL"). Μπορείς να γράψεις ένα σύντομο σενάριο στηριζόμενος μόνο σε αυτή τη φωτογραφία και τα στοιχεία που αναφέραμε; (Κάποιες λέξεις/φράσεις κλειδιά είναι- Περιοδικό SPIEGEL 1963, αποκαλύψεις - Ο Στράους ήταν υπουργός Εθνικής Άμυνας της Γερμανίας - Δίωξη σε βάρος των υπευθύνων του περιοδικού - Διαμαρτυρίες - Θρίαμβος της ελευθερίας του Τύπου). Αφού γράψεις το σενάριο διάβασε το κείμενο σχετικά με την υπόθεση "Spiegel"

Η ΥΠΟΘΕΣΗ "ΣΠΙΓΚΕΛ"

Την Παρασκευή, 26 Οκτωβρίου, δεκάδες αστυνομικοί εισβάλλουν και καταλαμβάνουν τα γραφεία του δυτικογερμανικού περιοδικού "Σπίγκελ" στο Αμβούργο. Συλλαμβάνονται οι αρχισυντάκτες, καταζητείται ο εκδότης, μέχρι που με ενέργειες της πολιτικής ηγεσίας της Βόννης συλλαμβάνεται κατά παράβαση κάθε έννοιας δικαίου στην Ισπανία, όπου βρισκόταν, ο συντάκτης Κόνραντ Αλερς. Κόβονται τα τηλέφωνα, σταματούν τα τέλεξ, κλειδώνονται ως και οι τουαλέτες και οι αποθήκες στις οποίες οι καθαρίστριες βάζουν τα σφουγγαρόπανα και τα είδη καθαριότητας: οι συντάκτες του περιοδικού απομονώνονται από τον έξω κόσμο. Η κατηγορία είναι τρομερή "Προδοσία της πατρίδος". Την επομένη η Ομοσπονδιακή Εισαγγελία γνωστοποιεί ότι η κατάληψη των γραφείων του "Σπίγκελ" έγινε εξαιτίας "δημοσιευμάτων, τα οποία καταπιάστηκαν με σοβαρά ζητήματα της άμυνας της χώρας κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να θέσουν σε κίνδυνο την υπόσταση της Ομοσπονδιακής Γερμανίας, καθώς και την ελευθερία και την ασφάλεια του γερμανικού λαού", και γι' αυτό "εξαιτίας της υποψίας προδοσίας της πατρίδος, προδοτικής παραχάραξης και ενεργού δωροδοκίας, συνελήφθησαν αρκετοί συνεργάτες του "Σπίγκελ"". Την επομένη ο εκδότης του περιοδικού Ρούντολφ Αουγκστάιν, από τα ιερά τέρατα της γερμανικής δημοσιογραφίας, οδηγείται στις δικαστικές φυλακές του Αμβούργου, αλλά στη χώρα ξεσπάει τρομερός πολιτικός

σάλος και εκπληκτικό κύμα διαδηλώσεων “Φίμωτρο στον Τύπο”, “Πλήγμα κατά του “Σπίγκελ”, πλήγμα κατά της Δημοκρατίας” καταγγέλλουν τα πλακάτ των φοιτητών της Φρανκφούρτης (1), οι οποίοι φωνάζουν συνθήματα όπως “Εξω από τη φυλακή ο Αουγκστάιν, μέσα ο Στράους” - ο υπουργός Άμυνας της Ομοσπονδιακής Γερμανίας, ο οποίος θεωρείται υπεύθυνος της επίθεσης κατά του περιοδικού. Η υπόθεση προσλαμβάνει τεράστιες πολιτικές διαστάσεις, συζητείται σε θυελλώδη συνεδρίαση της Βουλής και τελικά προκαλεί, το Νοέμβριο, την τεχνητή “πτώση” της κυβέρνησης Αντενάουερ για να καλυφθεί η υποχρεωτική απομάκρυνση του Φρανς Γιόζεφ Στράους. Παραιτείται σύσσωμο το υπουργικό συμβούλιο, καθώς οι Ελεύθεροι Δημοκράτες απειλούν να αποσύρουν τους πέντε υπουργούς τους από την κυβέρνηση συνασπισμού με τους Χριστιανοδημοκράτες και μόνο στις 11 Δεκεμβρίου γίνεται εφικτή η συγκρότηση νέας κυβέρνησης. Η “υπόθεση Σπίγκελ” είχε σοβαρές επιπτώσεις στην πολιτική ζωή της Ομοσπονδιακής Γερμανίας και θεωρείται απαρχή της ριζοσπαστικοποίησης των φοιτητών, που θα εκδηλωθεί βίαια έπειτα από πέντε περίπου χρόνια.

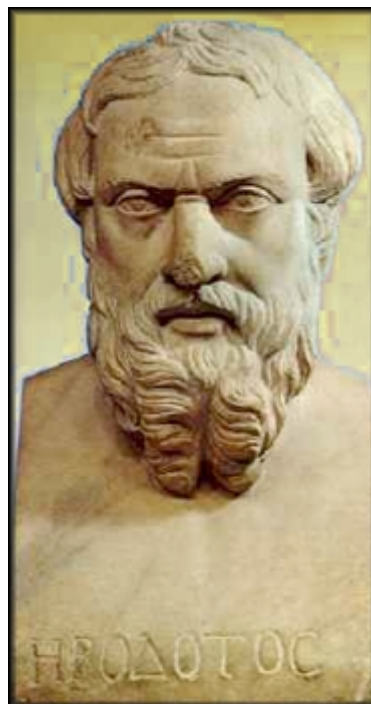
ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

- Το καλύτερο Πολίτευμα
- Άμεση και έμμεση Δημοκρατία
- Η χούντα του 1967

ΤΟ ΚΑΛΥΤΕΡΟ ΠΟΛΙΤΕΥΜΑ

Αναζητήστε στα "ΕΥΡΕΤΗΡΙΑ" και διαβάστε το κείμενο του Ηρόδοτου σχετικά με το πολίτευμα.

Ποια είναι τα επιχειρήματα των τριών Περσών σχετικά με τα πολιτεύματα; Ξεχώρισε όσα αρνητικά λέγονται για το δημοκρατικό πολίτευμα και προσπάθησε να τα αντικρούσεις.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

- Το Δικαίωμα της Εργασίας
- Παιδική Εργασία - 1
- Παιδική Εργασία - 2
- Προστασία Περιβάλλοντος

ΠΑΙΔΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ -2

Η εργασία είναι κοινωνικό δικαίωμα. Η παιδική όμως εργασία συχνά είναι έγκλημα. Για ποιους λόγους ο Ουγκώ στρέφεται εναντίον της παιδικής εργασίας;

Παιδιά που εργάζονται σε εργοστάσιο το 1908

Η παιδική εργασία στην Ευρώπη τον 19ο αιώνα

"Πού πάνε όλα αυτά τα παιδιά, που ανάμεσα τους κανένα δε γελά; Αυτές οι γλυκές, σκεφτικές υπάρξεις που ο πυρετός αδυνατίζει; Αυτά τα κορίτσια των οχτώ χρόνων που περπατούν μόνα τους; Δουλεύουν δεκαπέντε ώρες κάτω από τις μυλόπετρες κάνοντας από την αυγή ως το βράδυ αδιάκοπα την ίδια κίνηση. Στην ίδια φυλακή την ίδια κίνηση. Σκυμμένα πάνω από μια σκοτεινή μηχανή, το αποτρόπαιο τέρας, που καταβροχθίζει τα πάντα μέσα στο σκοτάδι. Αθώοι σε κάτεργο, άγγελοι στην κόλαση. Δουλεύουν. Όλα είναι μπρούντζος, όλα είναι σίδερο. Ποτέ δε σταματούν, ποτέ δεν παίζουν. Κι είναι τόσο ωχρά! Στάχτη πάνω στα μαγουλά τους. Πριν ξημερώσει, είναι ήδη εκεί. Δεν καταλαβαίνουν τη μοίρα τους, κρίμα! Δες τι μας κάνουν οι άνθρωποι. Ω, άθλια σκλαβιά φορτωμένη στο παιδί. Ραχτισμός! Δουλειά [...] που καταστρέφει αυτό που δημιούργησε ο θεός, που σκοτώνει χωρίς λόγο την ομορφιά στο μέτωπο, τη φλόγα στην καρδιά και που θα έκανε στα σίγουρα από τον Απόλλωνα έναν καμπούρη, από το Βολτέρο ένα χαζό! Άθλια εργασία που κλέβει τα πιο γλυκά χρόνια, που δημιουργεί από τη μια πλούσιους κι από την άλλη

τη μιζέρια, που χρησιμοποιεί ένα παιδί σαν εργαλείο! Πρόοδος που αναρωτιόμαστε: - Πού πάει; - Τι θέλει;".

Βίκτωρ Ουγκώ, "Μελαγχολία", Στοχασμοί

(Από το βιβλίο Ο Ευρωπαϊκός πολιτισμός και οι Ρίζες του, ΟΕΔΒ 1998, σ. 129)

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

- Τήρηση του Συντάγματος
- Το Άσυλο
- Προστασία Περιβάλλοντος
- Αλληλεγγύη προς τους Συνανθρώπους

ΤΟ ΑΣΥΛΟ

Πώς αντιμετωπίζονταν στην αρχαία Ελλάδα οι ικέτες και γενικά όσοι άνθρωποι ζητούσαν άσυλο;

Πώς φαίνεται από την ιστορία του Ηροδότου ότι η παράδοση ενός ικέτη στους διώκτες του ήταν τρομερό έγκλημα;

Τι προβλέπει το Σύνταγμά μας αλλά και Η Οικουμενική Διακήρυξη για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, για όσους διώκονται και ζητούν άσυλο σε ξένες χώρες;

Πιστεύεις ότι πρέπει να δίνεται άσυλο σε όλους όσοι καταφεύγουν στη χώρα μας ή πρέπει να ισχύουν κάποια κριτήρια; Αν πιστεύεις ότι πρέπει να ισχύουν κάποια κριτήρια, ποια κατά τη γνώμη σου πρέπει να είναι;

Ο Πακτύης ήταν Λύδιος που επαναστάτησε εναντίον του βασιλιά των Περσών, Κύρου. Ο Κύρος έστειλε εναντίον του στρατιωτικές δυνάμεις και ο Πακτύης κατέφυγε ως ικέτης στην ελληνική πόλη της Μ. Ασίας, Κύμη, όπου και ζήτησε άσυλο. Οι Πέρσες ζήτησαν επιτακτικά και με απειλές από τους Κυμαίους να τους παραδώσουν τον Πακτύη και αυτοί αποφάσισαν να ζητήσουν χρησμό από το θεό Απόλλωνα.

Διηγείται λοιπόν ο Ηρόδοτος (1,158-159):

Έστειλαν λοιπόν οι Κυμαίοι απεσταλμένους στο ιερό του Απόλλωνα των Βραγχιδών και ρωτούσαν τι να κάνουν με τον Πακτύη, για να ευχαριστήσουν τους θεούς· ο χρησμός που τους δόθηκε στο ερώτημά τους ήταν να εκδώσουν στους Πέρσες τον Πακτύη. Όταν άκουσαν το χρησμό οι Κυμαίοι, ήσαν έτοιμοι να εκδώσουν τον ικέτη. Κι ενώ οι περισσότεροι έκλιναν προς αυτήν την άποψη, ο Αριστόδικος, ο γιος του Ηρακλείδη, άνθρωπος επιφανής μέσα στην πόλη, τους εμπόδισε να κάνουν αυτά, επειδή και στην αλήθεια του χρησμού δεν πίστευε και νόμιζε πως οι απεσταλμένοι δε λέγαν την αλήθεια· έτσι πήγαν άλλοι απεσταλμένοι, για δεύτερη φορά, να ρωτήσουν το θεό για τον Πακτύη· ανάμεσά τους ήταν κι ο Αριστόδικος.

Φτάσανε λοιπόν στους Βραγχίδες και ο Αριστόδικος, μιλώντας για το λογαριασμό όλων, έκανε την εξής ερώτηση: "Άρχοντά μου, ήλθε στη χώρα μας ικέτης ο Πακτύης ο Λύδιος, προσπαθώντας να ξεφύγει από το θάνατο που του ετοιμάζουν οι Πέρσες· αυτοί όμως επιτακτικά μας ζητούν να τους τον παραδώσουμε· εμείς όμως, αν και φοβόμαστε τη δύναμη των Περσών, δεν τολμήσαμε μέχρι σήμερα να τον παραδώσουμε, πριν να ακούσουμε ξεκάθαρα από σένα τι από τα

δύο πρέπει να κάνουμε." Ο Αριστόδικος λοιπόν έκανε αυτήν την ερώτηση, αλλά ο θεός έδινε και πάλι τον ίδιο χρησμό, καλώντας τους να εκδώσουν τον Πακτύη στους Πέρσες. Τότε ο Αριστόδικος επίτηδες έκανε τα εξής: γύριζε γύρω από το ναό κι έδιωχνε τα σπουργίτια που είχαν κάνει τις φωλιές τους εκεί. Κι ενώ έκανε αυτό το πράγμα, λένε πως ακούστηκε μέσα από το άδυτο του ναού φωνή που απευθυνόταν στον Αριστόδικο κι έλεγε τα εξής: "Ασεβέστατε άνθρωπε, πώς τολμάς να κάνεις αυτά τα πράγματα; Τους ικέτες μου διώχνεις από το ναό μου;" Κι ο Αριστόδικος -λένε- δεν τα 'χασε και έδωσε την ακόλουθη απάντηση: "Ἄρχοντά μου, εσύ ο ίδιος λοιπόν, βοηθάς τους ικέτες σου, ενώ προστάζεις τους Κυμαίους να παραδώσουν το δικό τους ικέτη;" Κι ο θεός απάντησε με τα εξής λόγια: "Ναι, σας διατάζω, για να ασεβήσετε και γρηγορότερα να οδηγηθείτε στον όλεθρο, για να μη μου έρχεστε ξανά, για να πάρετε χρησμό αν θα πρέπει να παραδώσετε ικέτες!"

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Ακολουθούν, όλες οι ερωτήσεις που περιλαμβάνονται στις "Ασκήσεις" της εφαρμογής. Από τις απαντήσεις έχει υπογραμμιστεί η ορθή.

ΙΣΟΤΗΤΑ ΙΣΟΝΟΜΙΑ

Σύμφωνα με την αρχή της ισονομίας απέναντι στους νόμους είναι ίσοι

- όλοι οι πολίτες της χώρας μας.
- όλοι όσοι κατοικούν στη χώρα
- όσους έχουν δικαίωμα εκλέγειν και εκλέγεσθαι
- όσους είναι ενήλικες

Αν κάποιος πολίτης πιστεύει ότι ένας νόμος παραβιάζει την αρχή της ισότητας

δεν μπορεί να κάνει τίποτε

- μπορεί να καταφύγει στα δικαστήρια, όμως οι δικαστές κι αν ακόμη κρίνουν ότι ο νόμος είναι αντισυνταγματικός οφείλουν να τον εκτελέσουν
- μπορεί το δικαστήριο να θεωρήσει ότι ο νόμος παραβιάζει την αρχή της ισονομίας και να αρνηθεί να τον εφαρμόσει
- το δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει ότι ο νόμος είναι αντισυνταγματικός, όμως η κυβέρνηση μπορεί να αρνηθεί να αλλάξει το νόμο

Η κυβέρνηση αποφασίζει να ψηφίσει φορολογικές απαλλαγές: πρώτον για όσους την ενίσχυσαν προεκλογικά και δεύτερον για τους πολυτέκνους

- η απόφασή της είναι νόμιμη, εφόσον έχει εκλεγεί δημοκρατικά
- η κυβέρνηση παρανομεί και στις δύο περιπτώσεις, αφού παραβιάζεται η αρχή της ισότητας
- η απόφασή της είναι παράνομη όσον αφορά τις φοροαπαλλαγές εκείνων που την ενίσχυσαν προεκλογικά, δεν είναι όμως παράνομη όσον αφορά τις φοροαπαλλαγές των πολυτέκνων, δεδομένου ότι η αρχή της ισότητας είναι δυνατό να μην τηρηθεί απόλυτα για λόγους δημόσιου ή κοινωνικού συμφέροντος

Η αρχή της ισότητας και της ισονομίας

- δεν επιτρέπει καμία παρέκκλιση

- είναι δυνατό να μην τηρηθεί απόλυτα για λόγους δημόσιου ή κοινωνικού συμφέροντος.
- ισχύει μόνο για ορισμένες περιπτώσεις που ορίζονται ρητά από τους νόμους

Η αρχή της ισότητας εφαρμόζεται

- μόνο στα δικαιώματα του πολίτη και όχι στις υποχρεώσεις
- μόνο στις υποχρεώσεις του πολίτη, όχι όμως και στα δικαιώματα
- τόσο στα δικαιώματα όσο και στις υποχρεώσεις

Υποψήφιοι για μια δημόσια θέση είναι τρεις Έλληνες πολίτες με τα ίδια τυπικά προσόντα, εκ των οποίων ο ένας είναι ορθόδοξος Χριστιανός, ο άλλος Μουσουλμάνος και ο τρίτος άθεος.

- Προβάδισμα για την κατάληψη της θέσης έχει ο χριστιανός ορθόδοξος, αφού είναι οπαδός της επίσημης θρησκείας του κράτους μας
- το θρήσκευμα δε θα παίζει κανένα ρόλο για την κατάληψη της θέσης, γιατί κάτι τέτοιο θα ερχόταν σε αντίθεση με την αρχή της ισότητας
- σε καμία περίπτωση δε θα διορισθεί ο άθεος

Σύμφωνα με την αρχή της ισότητας

- οι πολίτες πρέπει να πληρώνουν το ίδιο ποσό φόρων
- οι πολίτες πληρώνουν φόρους ανάλογα με το εισόδημά τους
- μόνο όσοι έχουν πολιτικά δικαιώματα πληρώνουν φόρους

Ένας ιδιοκτήτης ενοικιάζει ένα διαμέρισμα, αρνείται όμως να το νοικιάσει σε έναν αλλοδαπό μουσουλμάνο:

- έχει κάθε δικαίωμα να μη το νοικιάσει, αφού ο υποψήφιος ενοικιαστής είναι αλλοδαπός
- παράνομει, διότι παραβιάζει την αρχή της ισότητας
- έχει δικαίωμα να μην το νοικιάσει διότι ο υποψήφιος ενοικιαστής είναι μουσουλμάνος και η επικρατούσα θρησκεία στο κράτος μας είναι η ορθόδοξη χριστιανική

Η κυβέρνηση αποφασίζει για κάποιες θέσεις δημοσίων υπαλλήλων να προσλάβει κατά προτεραιότητα κάποια άτομα με ειδικές ανάγκες.

- Η κυβέρνηση δεν παρανομεί, διότι η αρχή της ισότητας δεν ισχύει για την κατάληψη θέσεων δημοσίου υπαλλήλου
- Η κυβέρνηση δεν παρανομεί, γιατί επιτρέπεται για λόγους κοινωνικούς η παρέκκλιση από την αρχή της ισότητας
- Η κυβέρνηση παρανομεί, διότι παραβιάζει την αρχή της ισότητας των πολιτών

Η αρχή της ισότητας

- είναι συνυφασμένη με το πολίτευμα της δημοκρατίας
- μπορεί να ισχύει και σε ένα μη δημοκρατικό καθεστώς
- είναι συνυφασμένη με το πολίτευμα της βασιλείας

Η αρχή της ισονομίας ανήκει στα

- πολιτικά δικαιώματα
- στα ατομικά δικαιώματα
- στα κοινωνικά δικαιώματα

Έλληνες πολίτες που ζουν σε μία ξένη χώρα υφίστανται διακρίσεις σε βάρος τους. Η κυβέρνηση αποφασίζει να συμπεριφερθεί με τον ίδιο τρόπο στους πολίτες της ξένης χώρας που ζουν εδώ

- Ενεργεί σωστά, αφού πρώτο καθήκον της κυβέρνησης είναι να προστατεύσει τους Έλληνες πολίτες
- Ενεργεί σωστά, διότι η αρχή της ισονομίας ισχύει μόνο για τους Έλληνες πολίτες
- Δεν ενεργεί ορθά, διότι η αρχή της ισότητας ισχύει χωρίς καμία απολύτως διάκριση.

Η αρχή της ισονομίας στη χώρα μας ισχύει

- μόνο για όσους αποδέχονται τις αρχές της δημοκρατίας
- μόνο για όσους έχουν ελληνική υπηκοότητα
- μόνο για τους υπηκόους χωρών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- για όλους ανεξαιρέτως όσους ζουν στη χώρα

Ένας μετανάστης που ζει στη χώρα μας

- είναι ίσος σε σχέση με τον Έλληνα απέναντι στο νόμο και έχει όλα τα ανθρώπινα δικαιώματα που έχει και ο Έλληνας πολίτης, δεν έχει όμως όλα τα δικαιώματα (π.χ. πολιτικά) και τις υποχρεώσεις (π.χ. υποχρέωση στράτευσης) του Έλληνα πολίτη γ) έχει όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις με βάση την αρχή της ισονομίας
- έχει όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις με βάση την αρχή της ισονομίας εκτός από το δικαίωμα του εκλέγεσθαι
- είναι ίσος σε σχέση με τον Έλληνα απέναντι στο νόμο και έχει όλα τα ανθρώπινα δικαιώματα που έχει και ο Έλληνας πολίτης, δεν έχει όμως όλα τα δικαιώματα (π.χ. πολιτικά) και τις υποχρεώσεις (π.χ. υποχρέωση στράτευσης) του Έλληνα πολίτη.

Ένας εργαζόμενος στο Υπουργείο Παιδείας καταφεύγει στα δικαστήρια ζητώντας ένα επίδομα, που έχουν πάρει εργαζόμενοι σε άλλα υπουργεία και το δικαστήριο τον δικαιώνει με βάση την αρχή της ισονομίας και ισότητας

- ο υπουργός έχει το δικαίωμα να αρνηθεί να δεχθεί την απόφαση του δικαστηρίου επικαλούμενος οικονομικούς λόγους
- ο υπουργός είναι υποχρεωμένος να δεχθεί την απόφαση μόνο όσον αφορά τον υπάλληλο που κατέφυγε στο δικαστήριο
- ο υπουργός βάσει της αρχής της ισότητας και ισονομίας είναι υποχρεωμένος να δεχθεί την απόφαση και μάλιστα να δώσει το επίδομα σε όλους τους άλλους υπαλλήλους της ίδιας κατηγορίας

ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

Η κυβέρνηση αποφασίζει, επειδή ο πληθυσμός της πρωτεύουσας έχει διογκωθεί υπερβολικά, με αποτέλεσμα να παρουσιάζονται ποικίλα προβλήματα (π.χ. αυξημένη εγκληματικότητα, προβλήματα στη λειτουργία των σχολείων, κυκλοφοριακό κ.ά.) να απαγορεύσει προσωρινά την εγκατάσταση άλλων πολιτών στην περιοχή της πρωτεύουσας.

- η απόφασή της είναι νόμιμη, γιατί προστατεύει τους κατοίκους της πρωτεύουσας αλλά και εκείνους οι οποίοι αγνοώντας την κατάσταση θα θελήσουν να εγκατασταθούν σε αυτήν αναζητώντας καλύτερη τύχη.
- η απόφαση είναι παράνομη, γιατί περιορίζει την ελευθερία διακίνησης των πολιτών
- η απόφαση είναι νόμιμη, αν εγκριθεί από την πλειοψηφία των βουλευτών
- η απόφαση είναι νόμιμη, αν τα προβλήματα που επικαλείται η κυβέρνηση για τη λήψη του μέτρου δεν μπορούν να λυθούν με άλλο τρόπο.

Συγγραφέας ιστορικός σε τελευταίο σύγγραμμά του διακηρύσσει ότι ο Χριστός ουδέποτε υπήρξε και ότι είναι δημιούργημα της φαντασίας. Πολλοί επιστήμονες αποδεικνύουν με επιστημονικά επιχειρήματα ότι η άποψη του είναι αβάσιμη. Πρέπει το βιβλίο του να απαγορευθεί;

- Ναι, γιατί προσβάλλει την επίσημη θρησκεία του κράτους μας.
- Ναι, γιατί αποδείχθηκε ότι οι απόψεις του είναι αντιεπιστημονικές και ψευδείς.
- Όχι, γιατί ενδεχόμενη απαγόρευση του βιβλίου του θα συνιστούσε περιορισμό της ελευθερίας έκφρασης και της ελευθερίας έρευνας και επιστήμης.

Ευρωπαίος ιστορικός διακηρύσσει σε βιβλίο του ότι οι Νεοέλληνες δεν είναι απόγονοι των αρχαίων Ελλήνων, αλλά των βαρβαρικών φύλων που είχαν κατακλύσει την Ελλάδα μετά τον 4ο αι. μ.Χ. (ή ότι η Ελλάδα δεν έχει καμία σχέση με τον ευρωπαϊκό πολιτισμό και ότι ο αρχαιοελληνικός πολιτισμός δεν είναι τίποτε άλλο από μίμηση του αιγυπτιακού και άλλων παλαιότερων πολιτισμών της Ανατολής.) Η έκδοση στα ελληνικά του βιβλίου του δημιουργεί σάλο και ομάδες αγανακτισμένων πολιτών επιτίθενται στο βιβλιοπωλείο που διακινεί το βιβλίο. Η κυβέρνηση αποφασίζει, για να σταματήσουν οι ταραχές και να ικανοποιηθεί η κοινή γνώμη της χώρας, την απαγόρευση της κυκλοφορίας του βιβλίου

- η απόφαση είναι νόμιμη, αφού έτσι θα αποκατασταθεί η δημόσια τάξη και θα σταματήσουν οι ταραχές που προκλήθηκαν μετά την κυκλοφορία του βιβλίου.
- η απόφαση είναι παράνομη και αδικαιολόγητη, αφού συνιστά περιορισμό της ελευθερίας έκφρασης και της ελευθερίας έρευνας και επιστήμης.
- η απόφαση είναι νόμιμη, αφού το βιβλίο προσβάλλει την εθνική μας υπερηφάνεια.
- η απόφαση είναι νόμιμη εφόσον αποδεδειγμένα το περιεχόμενό του δεν ανταποκρίνεται στην ιστορική πραγματικότητα

Για μια θέση συντηρητού βυζαντινών εικόνων στο Βυζαντινό Μουσείο παρουσιάζονται τρεις υποψήφιοι με τα ίδια τυπικά προσόντα (πτυχίο συντηρητού έργων τέχνης) εκ των οποίων ο ένας είναι χριστιανός ορθόδοξος, ο δεύτερος καθολικός και ο τρίτος μουσουλμάνος στο θρήσκευμα·

- δε θα πρέπει το θρήσκευμα να παίζει κανένα ρόλο στην επιλογή
- θα πρέπει να προτιμηθεί ο χριστιανός ορθόδοξος, αφού το αντικείμενο της εργασίας του είναι αντικείμενα που έχουν σχέση με την ορθόδοξη πίστη
- θα πρέπει να αποκλειστεί ο μωαμεθανός στο θρήσκευμα, αφού τα αντικείμενα με τα οποία θα ασχοληθεί έχουν σχέση με μία θρησκεία στην οποία δεν πιστεύει

Πολιτικό εξωκοινοβουλευτικό κόμμα, που είναι γνωστό γιατί επανειλημμένα έχει οργανώσει διαδηλώσεις που καταλήξαν σε επεισόδια και καταστροφή περιουσιών, οργανώνει σε χειμερινό κινηματογράφο συγκέντρωση οπαδών του. Ο αστυνομικός διευθυντής της πόλης αποφασίζει να στείλει στη συγκέντρωση ένα μυστικό αστυφύλακα, φοβούμενος ότι προετοιμάζονται επεισόδια

- ενεργεί ορθά και νόμιμα, αφού με την ενέργεια αυτή προσπαθεί να προλάβει επεισόδια και καταστροφές
- ενεργεί παράνομα, διότι η αστυνομία μόνο σε υπαίθριες συγκεντρώσεις μπορεί να παρίσταται
- ενεργεί νόμιμα, αν έχει πάρει την έγκριση των προϊσταμένων του πολιτικών αρχών (π.χ. του υπουργού)

Η κυβέρνηση, που εκλέχτηκε πριν από ένα μήνα με πάνω από 65% των ψήφων παίρνει σκληρά οικονομικά μέτρα, επιβάλλοντας αυστηρότερη φορολογία και πάγωμα μισθών και ημερομισθίων. Οι εργατικές και υπαλληλικές οργανώσεις αποφασίζουν να καλέσουν τους εργαζόμενους σε διαδήλωση στο κέντρο της πρωτεύουσας· η κυβέρνηση αποφασισμένη να επιβάλει το πρόγραμμά της για την εξυγίανση του κράτους αποφασίζει να απαγορεύσει τις διαδηλώσεις και τις συγκεντρώσεις.

- η απαγόρευση είναι νόμιμη, αφού είναι απόφαση μιας κυβέρνησης που έχει εκλεγεί δημοκρατικά και μάλιστα με συντριπτική πλειοψηφία
- η απαγόρευση είναι νόμιμη μόνο αν την επιδοκιμάσουν και τα υπόλοιπα κόμματα που εκπροσωπούνται στη βουλή
- η απόφαση είναι παράνομη, γιατί καταργεί βασικό δικαίωμα του πολίτη, το δικαίωμα του “συνέρχεσθαι”

Οπαδοί μιας θρησκευτικής αίρεσης πλησιάζουν άνεργους και φτωχούς πολίτες και τους υπόσχονται ότι, αν προσχωρήσουν στην αίρεση, θα τους βρουν εργασία και θα τους βοηθήσουν να ξεπεράσουν τα οικονομικά τους προβλήματα. Οι αστυνομικές αρχές πληροφορούνται τη δράση τους και τους απαγορεύουν να συνεχίσουν τη δράση τους οι αστυνομικές αρχές

- ενεργούν ορθά, διότι εμποδίζουν τη διάδοση μιας αίρεσης που έρχεται σε αντίθεση με την επίσημη θρησκεία του κράτους
- δεν ενεργούν ορθά, διότι παρεμβαίνουν σε θέματα θρησκευτικής ελευθερίας
- ενεργούν ορθά, διότι ο προσηλυτισμός απαγορεύεται

Εισαγγελέας διατάσσει την κατάσχεση μιας εφημερίδας που κυκλοφόρησε με κύριο άρθρο που καλούσε το λαό να εξεγερθεί και να ανατρέψει το υπάρχον πολίτευμα· η ενέργεια του εισαγγελέα

- είναι παράνομη, γιατί στρέφεται εναντίον της ελευθερίας του τύπου
- είναι νόμιμη, γιατί η κατάσχεση ενός φύλλου επιτρέπεται, όταν κάποιος δημοσίευμα έχει σκοπό τη βίαιη ανατροπή του πολιτεύματος
- είναι παράνομη, διότι κρίνει ένα πολιτικό ζήτημα, μολονότι ως δημόσιος λειτουργός οφείλει να μην αναμιγνύεται σε θέματα πολιτικά
- είναι νόμιμη, αν την ενέκρινε και ο υπουργός Δικαιοσύνης

Η προληπτική λογοκρισία

- επιτρέπεται προκειμένου να αποτραπούν δημοσιεύματα με άσεμνο περιεχόμενο
- επιτρέπεται προκειμένου να αποτραπεί δημοσίευση κειμένων προσβλητικών για τη χριστιανική θρησκεία
- δεν επιτρέπεται
- όταν ένα συγκεκριμένο έντυπο έχει επανειλημμένα δημοσιεύσει ψεύδη που προξένησαν αναταραχή στην κοινωνική και οικονομική ζωή της χώρας

Σε μία αγροτική περιοχή υπάρχει μεγάλη κατάτμηση γεωργικών κλήρων, με αποτέλεσμα να είναι αδύνατη η αποδοτική καλλιέργεια των αγρών· η κυβέρνηση αποφασίζει να γίνει αναδασμός των αγροτικών εκτάσεων. Κάποιοι αγρότες αντιδρούν και ισχυρίζονται ότι το μέτρο θίγει το δικαίωμα της ιδιοκτησίας.

- Ο αγρότης έχει δικίο· κανένας δεν μπορεί να θίξει την ακίνητη περιουσία του.
- Το δικαίωμα της περιουσίας είναι σεβαστό, επιτρέπεται όμως ο αναδασμός των αγροτικών εκτάσεων για την αποφυγή της υπέρμετρης κατάτμησης και την καλύτερη εκμετάλλευση της γης.
- Ο αναδασμός μπορεί να γίνει μόνο όταν συμφωνούν όλοι οι άμεσα ενδιαφερόμενοι.

Διευθυντής μιας εστίας, όπου διαμένουν φοιτητές, γίνεται αποδέκτης επώνυμων καταγγελιών ότι ένας φοιτητής διακινεί ναρκωτικά. Ανοίγει ένα δέμα που έχει αποδέκτη το συγκεκριμένο φοιτητή, ανακαλύπτει μέσα στο δέμα ναρκωτικά και ειδοποιεί την αστυνομία. Ο διευθυντής της εστίας ενέργησε

παράνομα, διότι παραβίασε το απόρρητο της αλληλογραφίας

νόμιμα, διότι παραβίασε βέβαια το απόρρητο της αλληλογραφίας, υπήρχε όμως η βάσιμη υποψία για εγκληματική πράξη

νόμιμα, αφού οι υποψίες του επιβεβαιώθηκαν

Σε μια περιοχή της χώρας, που μαστίζεται από την ανεργία, μια μεγάλη ξένη εταιρεία σκοπεύει να χτίσει ένα εργοστάσιο χημικών, που θα αναζωογονήσει την περιοχή. Κάποιοι πολίτες, που αποζούν από τον τουρισμό (ιδιοκτήτες ξενοδοχείων, εστιατορίων κλπ.), αποφασίζουν να δημιουργήσουν μια ένωση με στόχο να πείσουν τους συμπολίτες τους ότι η λειτουργία του εργοστασίου θα έχει ολέθριες αποφάσεις για το περιβάλλον της περιοχής. Η ξένη εταιρεία ειδοποιεί ότι, στην περίπτωση που υπάρξουν αντιδράσεις για τη λειτουργία του εργοστασίου, θα ματαιώσει την επένδυση. Πολλοί άνεργοι καταφεύγουν στα δικαστήρια ζητώντας τη διάλυση του συλλόγου, διότι θέτει σε κίνδυνο την ξένη επένδυση και βλάπτει σε τελευταία ανάλυση την οικονομική ζωή του τόπου.

- το δικαστήριο πρέπει να απαγορεύσει τη λειτουργία του συλλόγου, αφού βλάπτει την οικονομική ζωή της περιοχής.
- το δικαστήριο πρέπει να απαγορεύσει τη λειτουργία του συλλόγου, αφού είναι φανερό ότι τα μέλη του δεν ενδιαφέρονται για το περιβάλλον αλλά για τις επιχειρήσεις τους
- μόνο αν έχει παραβεί τους νόμους του κράτους, είναι δυνατό το δικαστήριο να διατάξει τη διάλυση του συλλόγου

Ένας έμπορος ναρκωτικών γίνεται η αιτία να χάσουν τη ζωή πολλοί νέοι στους οποίους πούλησε ναρκωτικά. Ο έμπορος συλλαμβάνεται και ο υπουργός δικαιοσύνης φέρνει στη βουλή νόμο, που μεγαλώνει τις ποινές που μπορεί ένα δικαστήριο να επιβάλει στους εμπόρους ναρκωτικών. Ο νόμος γίνεται δεκτός και από τους 300 βουλευτές.

- Ο έμπορος ναρκωτικών πρέπει να δικαστεί με βάση το νέο πιο αυστηρό νόμο
- Το δικαστήριο θα κρίνει αν θα κριθεί με βάση το νόμο που θεσπίστηκε μετά τη σύλληψή του
- Ο έμπορος ναρκωτικών θα δικαστεί με βάση το νόμο που υπήρχε, όταν διέπραττε το έγκλημα της διάθεσης των ναρκωτικών ουσιών

Σύζυγος που έχει την υποψία ότι τον απατά η γυναίκα του βάζει κοριό στο τηλέφωνο του σπιτιού και υποκλέπτει τα τηλεφωνήματα που κάνει.

- διαπράττει αδίκημα, διότι παραβιάζει το απόρρητο της επικοινωνίας
- ενεργεί νόμιμα, διότι υποκλέπτει τηλεφωνήματα όχι κάποιου άσχετου με την οικογένειά του προσώπου, αλλά της γυναίκας του, με την οποία νόμιμα συνδέεται
- αν οι υποψίες του επιβεβαιώθηκαν τότε ενεργησε νόμιμα, αν όχι τότε ενεργησε παράνομα.

Αλλοδαπός στον οποίο έχει παρασχεθεί άσυλο, γράφει άρθρα που δημοσιεύονται σε εφημερίδα και με τα οποία επικρίνει την εξωτερική πολιτική της ελληνικής κυβέρνησης. Μπορούν τα κρατικά όργανα να του απαγορεύσουν να συνεχίσει την αρθρογραφία;

- Ναι, αν τα άρθρα του έρχονται σε αντίθεση με την επίσημη εξωτερική πολιτική.
- Ναι, διότι δεν είναι Έλληνας πολίτης, άρα δεν ισχύει γι' αυτόν το δικαίωμα της έκφρασης γνώμης, στον ίδιο βαθμό που ισχύει για τους Έλληνες πολίτες.
- Όχι, διότι η ελευθερία της έκφρασης είναι δικαίωμα που ισχύει για κάθε άνθρωπο και όχι μόνο για τους πολίτες μιας χώρας.

ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Πολιτικά δικαιώματα έχουν:

- όλοι όσοι κατοικούν στη χώρα
- όλοι όσοι είναι Έλληνες πολίτες
- οι Έλληνες πολίτες και όσοι από τους ξένους κατοικούν νόμιμα στη χώρα μας

Στα πολιτικά δικαιώματα ανήκει:

- η ελευθερία της θρησκευτικής συνείδησης
- το δικαίωμα συμμετοχής στις εκλογικές διαδικασίες
- το δικαίωμα της εργασίας
- η ελευθερία έκφρασης

Δικαίωμα του "εκλέγειν" έχουν:

- όσοι κάτοικοι της χώρας έχουν συμπληρώσει το 18^ο έτος της ηλικίας τους
- όσοι κάτοικοι της χώρας έχουν πολιτικά δικαιώματα και έχουν συμπληρώσει το 18^ο έτος της ηλικίας τους
- όσοι έχουν ατομικά δικαιώματα και ζουν στη χώρα μας

Ένας νέος, ηλικίας 23 ετών, απόφοιτος δημοτικού, Έλληνας πολίτης που δεν έχει στερηθεί τα πολιτικά του δικαιώματα, αποφασίζει να εκτεθεί ως υποψήφιος στις βουλευτικές εκλογές που θα γίνουν σε δύο μήνες.

- Δεν έχει αυτό το δικαίωμα, γιατί δεν έχει απολυτήριο Λυκείου
- Έχει αυτό το δικαίωμα, όπως κάθε άλλος πολίτης
- Δεν έχει αυτό το δικαίωμα, γιατί δεν έχει τη νόμιμη ηλικία (25 ετών)

Ένας πολίτης:

- μπορεί να στερηθεί τα πολιτικά του δικαιώματα, αν γίνει μέλος παραθρησκευτικής οργάνωσης
- μπορεί να στερηθεί τα πολιτικά του δικαιώματα, αν γίνει μέλος εξτρεμιστικής πολιτικής οργάνωσης
- μπορεί να στερηθεί τα πολιτικά του δικαιώματα, αν τιμωρηθεί τελεσίδικα από ποινικό δικαστήριο σε στέρηση των πολιτικών του δικαιωμάτων για αξιόποινη πράξη του
- σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να στερηθεί τα πολιτικά του δικαιώματα

Η άσκηση του εκλογικού δικαιώματος είναι υποχρεωτική, εξαιρούνται μόνο:

- εκείνοι που έχουν υποβάλει πριν από την προκήρυξη εκλογών αίτηση εξαιρέσης τους από τη συμμετοχή στην εκλογική διαδικασία
- όσοι υπηρετούν στο Στρατό ή στα Σώματα Ασφαλείας
- όσους εξαιρεί ο νόμος λόγω ηλικίας ή άλλων αντικειμενικών δυσκολιών

Από ένα κόμμα στη βουλή προτείνεται για το αξίωμα του Προέδρου της Δημοκρατίας ένας Έλληνας πολίτης 90 ετών, με ελληνική καταγωγή και από τους δυο γονείς, που έχει διατελέσει βουλευτής του κόμματος για δύο θητείες.

- Δεν μπορεί να εκλεγεί, λόγω της ηλικίας του
- Δεν μπορεί να εκλεγεί γιατί έχει διατελέσει βουλευτής για δύο θητείες
- Δεν υπάρχει κανένα εμπόδιο στην εκλογή του

Ένας πολίτης δεν μπορεί να εκλεγεί βουλευτής, αν

- αν δεν έχει συμπληρώσει το 35^ο έτος της ηλικίας του
- αν δεν έχει συμπληρώσει το 40^ο έτος της ηλικίας του
- αν δεν έχει συμπληρώσει το 25^ο έτος της ηλικίας του

Ένας πολίτης δεν μπορεί να εκλεγεί Πρόεδρος της Δημοκρατίας, αν

- αν δεν έχει συμπληρώσει το 40^ο έτος της ηλικίας του
- αν δεν έχει διατελέσει βουλευτής
- αν δεν έχει διατελέσει Πρωθυπουργός

Η ψηφοφορία στις βουλευτικές εκλογές είναι

- έμμεση, καθολική και μυστική
- άμεση, καθολική και φανερή
- άμεση, καθολική και μυστική

Νεαρός 15 ετών επιθυμεί να γίνει μέλος πολιτικού κόμματος.

- Δεν μπορεί, γιατί μόνο ενήλικες που έχουν το δικαίωμα του "εκλέγειν", δηλ. έχουν κλείσει το 18^ο έτος της ηλικίας τους, έχουν δικαίωμα να γίνονται μέλη πολιτικών κομμάτων ή των νεολαίων τους
- Αφού είναι ανήλικος, μπορεί να γίνει μέλος της νεολαίας του κόμματος
- Μέλη πολιτικών κομμάτων ή των νεολαίων τους γίνονται μόνο οι ενήλικες που έχουν όχι μόνο το δικαίωμα του εκλέγειν αλλά και του εκλέγεσθαι, δηλ. έχουν περάσει το 25^ο έτος της ηλικίας τους.

Πρόεδρος της Δημοκρατίας δεν μπορεί να εκλεγεί

- όποιος δεν είναι Χριστιανός Ορθόδοξος
- όποιος έχει καταδικασθεί στο παρελθόν από δικαστήριο για οποιοδήποτε αδίκημα
- όποιος δεν είχε την ελληνική υπηκοότητα τα τελευταία πέντε χρόνια πριν από την εκλογή

Οι Έλληνες πολίτες ψηφίζουν σε τακτά χρονικά διαστήματα, για να εκλέξουν

- Πρόεδρο της Δημοκρατίας, τοπική αυτοδιοίκηση, αντιπροσώπους για την Ελληνική Βουλή και για το Ευρωκοινοβούλιο
- τοπική αυτοδιοίκηση, αντιπροσώπους για την Ελληνική Βουλή και για το Ευρωκοινοβούλιο
- δικαστές και αντιπροσώπους για την Ελληνική Βουλή και για το Ευρωκοινοβούλιο

Υποψηφιότητα για βουλευτής δεν έχει το δικαίωμα να βάλει

- όποιος δούλεψε κάποτε ως δημόσιος υπάλληλος
- όποιος διετέλεσε την προηγούμενη βουλευτική περίοδο υφυπουργός ή υπουργός
- όποιος διετέλεσε γενικός γραμματέας υπουργείου

Ένας ξένος μετανάστης που πήρε την ελληνική υπηκοότητα

- δεν έχει δικαίωμα να εκλεγεί Πρόεδρος της Δημοκρατίας
- δεν έχει το δικαίωμα να εκλεγεί βουλευτής
- έχει όλα τα άλλα δικαιώματα των Ελλήνων πολιτών εκτός από το δικαίωμα του "εκλέγειν" και του "εκλέγεσθαι"

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Στα κοινωνικά δικαιώματα συμπεριλαμβάνεται:

- το δικαίωμα του συνέρχεσθαι και "συνεταιρίζεσθαι"
- η ελευθερία έκφρασης
- προστασία φυσικού και πολιτισμικού περιβάλλοντος.

Τα κοινωνικά δικαιώματα

- είναι σχετικά πρόσφατη κατάκτηση του πολίτη
- είναι τα πρώτα που κατέκτησαν οι λαοί
- θεωρούνταν ανέκαθεν αυτονόητα

Η προστασία του φυσικού περιβάλλοντος

- είναι υπόθεση των πολιτών και όχι του κράτους
- είναι υπόθεση αποκλειστικά του κράτους, που πρέπει να λαμβάνει τα αναγκαία για την προστασία του μέτρα
- είναι υπόθεση τόσο του κράτους όσο και όλων μας

Σύμφωνα με το Σύνταγμά μας

- απαγορεύεται σε κάθε περίπτωση η μεταβολή του προορισμού των δασικών εκτάσεων
- προστατεύονται τα δάση, εφόσον αυτά ανήκουν στο δημόσιο, το κράτος όμως δεν μπορεί να επέμβει όταν το δάσος ανήκει σε ιδιώτη
- μόνο σε ειδικές περιπτώσεις (για λόγους δημοσίου συμφέροντος) επιτρέπεται η αλλαγή προορισμού των δασών τόσο αυτών που ανήκουν στο δημόσιο όσο και αυτών που ανήκουν σε ιδιώτες

Τα κοινωνικά δικαιώματα

- τα εξασφαλίζει το κράτος στους πολίτες στο βαθμό που το επιτρέπουν οι οικονομικοί του πόροι
- είναι υποχρεωμένο σε κάθε περίπτωση να τα εξασφαλίζει το κράτος στους πολίτες
- δεν κατοχυρώνονται από το Σύνταγμά μας

Η Πολιτεία

- είναι υποχρεωμένη να λαμβάνει μέτρα για την προστασία της οικογένειας και της μητρότητας για εργαζομένους στο δημόσιο τομέα

- δεν μπορεί να λαμβάνει μέτρα για την προστασία της οικογένειας και της μητρότητας για εργαζομένους στον ιδιωτικό τομέα
- είναι υποχρεωμένη να λαμβάνει μέτρα για την προστασία της οικογένειας και της μητρότητας για όλους τους εργαζομένους, τόσο του δημόσιου τομέα όσο και του ιδιωτικού

Η Πολιτεία είναι υποχρεωμένη

- να βρίσκει δουλειά σε όλους τους πολίτες που επιθυμούν να εργαστούν
- να βοηθάει όλους τους πολίτες που επιθυμούν να εργαστούν να βρουν δουλειά
- να προσλαμβάνει στο δημόσιο τομέα εκείνους που δεν μπορούν να βρουν εργασία στον ιδιωτικό τομέα.

Η Πολιτεία

- δείχνει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για άτομα με ειδικές ανάγκες καθώς και για τις μητέρες
- δεν επιτρέπεται να δείχνει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για καμιά κατηγορία πολιτών, διότι σ' αυτήν την περίπτωση παραβιάζει την αρχή της ισότητας
- δείχνει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για άτομα με ειδικές ανάγκες όχι όμως και για τις μητέρες

Ένας Έλληνας και ένας ξένος μετανάστης με τα ίδια τυπικά προσόντα και τις ίδιες οικογενειακές υποχρεώσεις προσλαμβάνονται από μία επιχείρηση, για να κάνουν την ίδια εργασία·

- η αμοιβή τους πρέπει να είναι η ίδια
- ο Έλληνας εργαζόμενος θα αμείβεται περισσότερο
- ο ξένος μετανάστης θα αμείβεται περισσότερο, γιατί ο εργοδότης του δεν πληρώνει ασφαλιστικές εισφορές γι' αυτόν.

Δικαίωμα να απεργήσουν έχουν

- μόνο όσοι εργάζονται στον ιδιωτικό τομέα
- όλοι οι εργαζόμενοι χωρίς καμία εξαίρεση
- όλοι οι εργαζόμενοι με εξαίρεση τους δικαστικούς και αυτούς που υπηρετούν στα Σώματα Ασφαλείας.

Οι δημόσιοι υπάλληλοι και οι εργαζόμενοι σε κοινωφελείς επιχειρήσεις και οργανισμούς του Δημοσίου (π.χ. ΔΕΗ, ΟΤΕ κλπ.)

- μπορούν να απεργήσουν μόνο, αν τους δοθεί η άδεια από την Πολιτεία

- μπορούν να απεργήσουν, όπως και οι εργαζόμενοι στον ιδιωτικό τομέα, χωρίς κανένα περιορισμό
- μπορούν να απεργήσουν αλλά με κάποιους περιορισμούς που κρίνονται αναγκαίοι για την προστασία του κοινωνικού συνόλου

Δικαίωμα στην εκπαίδευση και τη δωρεάν παιδεία

- έχουν όλοι όσοι διαμένουν στη χώρα μας
- μόνο τα παιδιά των Ελλήνων πολιτών
- μόνο οι Έλληνες και τα παιδιά των νόμιμων μεταναστών

Τα χρόνια της υποχρεωτικής εκπαίδευσης είναι για τη χώρα μας

- 6 χρόνια το ελάχιστο
- 9 χρόνια το ελάχιστο
- 12 χρόνια

Η εκπαίδευση στην Ελλάδα είναι δωρεάν

- στη στοιχειώδη και μέση βαθμίδα της
- μόνο στη στοιχειώδη εκπαίδευση
- για τα χρόνια που είναι υποχρεωτική
- σε όλες τις βαθμίδες της

Στην Ελλάδα

- δεν επιτρέπεται η ίδρυση ιδιωτικών Πανεπιστημίων
- επιτρέπεται η ίδρυση ιδιωτικών Πανεπιστημίων μόνο, όταν υπάρχει άδεια από την Πολιτεία
- επιτρέπεται η ίδρυση ιδιωτικών Πανεπιστημίων, μόνο που όσοι φοιτούν σε αυτά πρέπει να δώσουν εξετάσεις σε κρατικά Πανεπιστήμια, για να αναγνωριστεί το πτυχίο τους

ΔΙΑΛΟΓΟΙ

Τα **Θέματα** των διαλόγων που περιέχονται στην εφαρμογή είναι:

- ΥΓΕΙΑ
- ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
- ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
- ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
- ΡΑΤΣΙΣΜΟΣ
- ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΜΑΘΗΤΩΝ

Τα **Πρόσωπα** που εμφανίζονται στους διάλογους είναι:

ΜΑΡΙΑ, μαθήτρια Α' Λυκείου

ΑΛΕΚΟΣ, πατέρας της Μαρίας

ANNA, μητέρα της Μαρίας

ΒΑΣΙΛΗΣ, θείος της Μαρίας

ΣΤΑΥΡΟΣ, Αδελφός της Μαρίας

ΧΡΗΣΤΟΣ Χ. & ΒΑΣΙΛΙΚΗ Β., εκπαιδευτικοί

Το κάθε πρόσωπο έχει τα χαρακτηριστικά του

ΑΛΕΚΟΣ

Μισθωτός, άνθρωπος με ανεπτυγμένο το αίσθημα του δικαίου, νομοταγής. Αναγνωρίζει τα προβλήματα που υπάρχουν, δε θεωρεί όμως ότι ευθύνονται πάντα οι άλλοι γι' αυτά. Πιστεύει ότι όλοι όσοι ζουν και δρουν σε μια κοινωνία είναι συνυπεύθυνοι για τα προβλήματα που έχει.

ANNA

Σύζυγος του ΑΛΕΚΟΥ και μητέρα της ΜΑΡΙΑΣ. Εργαζόμενη γυναίκα, ευαίσθητη, με έντονο κοινωνικό προβληματισμό.

ΒΑΣΙΛΗΣ

Ελεύθερος επαγγελματίας, ιδιοκτήτης βιοτεχνίας, θείος της Μαρίας. Άνθρωπος έξυπνος και επιτήδειος, δύσπιστος απέναντι στους άλλους και κυρίως απέναντι στο κράτος, που το θεωρεί αντίπαλό του. Είναι όμως άνθρωπος καλοπροαίρετος και πρόθυμος να αλλάξει γνώμη, όταν τον πείσουν τα επιχειρήματα του συνομιλητή του.

ΜΑΡΙΑ

Η κόρη του ΑΛΕΚΟΥ και της ANNAS, μαθήτρια της Α' Λυκείου, ενδιαφέρεται για την κοινωνία και τα προβλήματά της.

ΣΤΑΥΡΟΣ

Αδελφός της Μαρίας, μαθητής της Γ΄ Γυμνασίου.

ΧΡΗΣΤΟΣ Χ.

Καθηγητής Γυμνασίου

ΒΑΣΙΛΙΚΗ Β.

Καθηγήτρια Γυμνασίου

Σε κάθε θέμα υπάρχει μια αφορμή, ένα επεισόδιο, το οποίο δίνει την αφορμή για το ξεκίνημα του διαλόγου. Τα επεισόδια αυτά, και τα πρόσωπα που συμμετέχουν σε κάθε περίπτωση είναι:

ΥΓΕΙΑ

Πρόσωπα: *ΜΑΡΙΑ, ΑΛΕΚΟΣ, ΒΑΣΙΛΗΣ*

Κοινός φίλος του Βασίλη και του Αλέκου νοσηλεύεται σε δημόσιο νοσοκομείο

Με αφορμή το γεγονός γίνεται συζήτηση για την κατάσταση των δημόσιων νοσοκομείων

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Πρόσωπα: *ΜΑΡΙΑ, ΑΛΕΚΟΣ, ΒΑΣΙΛΗΣ*

Η Μαρία φέτος πήγε στο Λύκειο και ο θείος της τη ρωτά για τις εντυπώσεις της από το νέο σχολείο. Με αφορμή το γεγονός γίνεται συζήτηση για την δημόσια εκπαίδευση.

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Πρόσωπα: *ΜΑΡΙΑ, ΑΛΕΚΟΣ, ΒΑΣΙΛΗΣ*

Ο Βασίλης επισκέπτεται ένα υπουργείο, για να επιλύσει ένα πρόβλημα σχετικό με την επιχείρησή του. Με αφορμή το γεγονός γίνεται συζήτηση για την ποιότητα των παρεχομένων από το δημόσιο υπηρεσιών.

Και οι τρεις διάλογοι, σχετίζονται με τη δημιουργία "φορολογικής συνείδησης". Οι φράσεις που χρησιμοποιούνται είναι κοινές και για τους τρεις διαλόγους.

Ακολουθούν οι φράσεις που αντιστοιχούν σε κάθε πρόσωπο

ΜΑΡΙΑ

[1]

Πώς είναι τώρα;

[2]

Γιατί δεν συντηρούν τα κτήρια;

[3]

Δηλαδή;

[4]

Και τα χρήματα που τα βρίσκει το
κράτος;

[5]

Εκτός από τους μισθωτούς οι άλλοι πληρώνουν κανονικά
τους φόρους τους;

[6]

Δεν προσπαθούν όλοι να αποκρύψουν τα εισοδήματά τους,
για να πληρώσουν λιγότερο φόρο;

[7]

Γιατί είναι κορόιδα, όσοι πληρώνουν τους φόρους τους
κανονικά;

[8]

Και τι κάνει το κράτος;

[9]

Νομίζω ότι αυτό είναι το σωστό.

[10]

Αυτό το επιχείρημα μου φαίνεται λογικό.

[11]

Αυτό είναι ένα πολύ σημαντικό επιχείρημα.

[12]

Πώς επιστρέφουν οι φόροι στον πολίτη;

[13]

Η ευθύνη για την επιλογή των κατάλληλων προσώπων είναι των πολιτών, άρα δική μας.

[14]

Αυτό μπορώ να το απαντήσω κι εγώ: στις επόμενες εκλογές μπορείς να δείξεις με την ψήφο σου τη δυσaréσκειά σου και να τον καταψηφίσεις.

[15]

Άρα πρέπει όλοι να πληρώνουμε τους φόρους μας.

[16]

Οι πολίτες με τις εκλογές που γίνονται κάθε τέσσερα χρόνια ή και λιγότερο.

[17]

Και το προσωπικό είναι λίγο. Πού είναι λοιπόν το κράτος;

[18]

Όλοι μας έχουμε ακούσει για τα φακελάκια.

[19]

Όπως λέει και ο Μακρυγιάννης:

όταν είναι ο καθείς αδύνατος σε ένα πράγμα και μόνος του δεν μπορεί να πάρει το βάρος και παίρνει και τους άλλους και βοηθούν, τότε να μη φαντάζεται να λέγει

ο αίτιος ε γ ώ· να λέγει ε μ ε ί ς.

[20]

Όλοι έχουν δικαιώματα και υποχρεώσεις
σε μια οικογένεια.

[21]

Ο Τζον Κένεντι είχε πει: Μη ρωτάς τι έκανε η πατρίδα
σου για σένα, ρώτα εσύ τι έκανες για την πατρίδα σου.

[22]

Αυτό είναι σωστό.

[23]

Αυτό δεν είναι απόλυτα σωστό.

[24]

Υπάρχουν και αντιρρήσεις πάνω σ' αυτό.

[25]

Και ποιος επιλέγει την κυβέρνηση;

[26]

Το σχολείο είναι καλό και οι καθηγητές κάνουν ό,τι μπορούν.

[27]

Νομίζω ότι υπάρχουν παντού ευσυνείδητοι και ασυνείδητοι.

[28]

Τα κτήρια είναι παλιά και συστεγάζονται δύο σχολεία.
Έτσι δεν υπάρχουν χώροι για βιβλιοθήκη, ενώ η αυλή
είναι μικρή.

[29]

Υπεύθυνοι είμαστε όλοι μας.

[30]

Οι πολίτες επιλέγουν με την ψήφο
τους τους κυβερνήτες τους.

[31]

Το κράτος δεν είναι κάτι ξένο από
μας, αφού το πολίτευμά μας είναι δημοκρατικό.

[32]

Στη δημοκρατία όλοι πρέπει να πληρώνουν φόρους ανάλογα
με το εισόδημά τους.

[33]

Αυτό είναι εγωιστικό.

[34]

Αν δεν πλήρωνε κανένας, πώς θα πλήρωνε το κράτος τους
αστυνομικούς, το στρατό, τους δικαστές, τους δασκάλους;

[35]

Γιατί;

ΑΛΕΚΟΣ

[1]

Σήμερα πήγα στο νοσοκομείο, για να επισκεφτώ το Γιώργο,
τον παλιό συμμαθητή μας.

[2]

Κυρίως από τη φορολογία έμμεση και άμεση.
Γι' αυτό πρέπει να πληρώνουμε τους φόρους μας.

[3]

Καλά.

[4]

Ναι.

[5]

Κάνουν ό,τι μπορούν, αλλά δεν υπάρχουν πάντα τα
αναγκαία χρήματα για τη συντήρησή τους.

[6]

Είχε ένα ατύχημα με το αυτοκίνητο
και έσπασε το χέρι του.

[7]

Αυτό είναι αλήθεια.

[8]

Για να διορίσει περισσότερους γιατρούς και νοσηλευτικό
προσωπικό χρειάζεται χρήματα.

[9]

Οι γιατροί όμως και το προσωπικό προσπαθούν.

[10]

Δεν έχεις δίκαιο.

[11]

Διότι οι φόροι επιστρέφουν στους ίδιους με τη μορφή
διαφόρων υπηρεσιών.

[12]

Σωστά.

[13]

Όσοι πληρώνουν φόρους δεν είναι κορόιδα.

[14]

Εσύ τι λες;

[15]

Π.χ. Το κράτος φροντίζει για την ασφάλεια των πολιτών,
για τη δημόσια παιδεία, τη δημόσια υγεία, για την
εθνική άμυνα και για πάρα πολλά πράγματα που τα ζούμε
καθημερινά.

[16]

Αν πληρώναμε όλοι τους φόρους μας, τότε το κράτος θα
μπορούσε να διαθέσει περισσότερα χρήματα για τη
συντήρηση του κτηρίου, για πρόσληψη περισσότερων
ιατρών και νοσοκόμων.

[17]

Δεν το δέχομαι αυτό.

[18]

Όταν λες κράτος εννοείς την κυβέρνηση, που έχει την
ευθύνη για τη διαχείριση της εξουσίας.

[19]

Και ποιος επιλέγει την κυβέρνηση;

[20]

Και πολίτες είμαστε, εγώ, εσύ, όλοι μας.

[21]

Με αυτή τη λογική, δεν μπορούμε να πάμε μπροστά.

[22]

Όσοι είναι συνειδητοί πολίτες.

[23]

Γιατί εσύ κερδίζεις περισσότερα.

[24]

Το κράτος είναι μια οικογένεια
και οι πολίτες είναι τα μέλη της.

[25]

Αυτό που λες δεν είναι σωστό.

[26]

Το συμπολίτη σου, που έχει την
ανάγκη σου, δε θα τον βοηθήσεις;

[27]

Άρα πρέπει να πληρώνεις το φόρο που σου αναλογεί.

[28]

Γιατί όσοι είναι μισθωτοί πληρώνουν ακριβώς το φόρο
που τους αναλογεί.

[29]

Άρα πρέπει να συνεισφέρουν ανάλογα με τις δυνατότητές
τους. Αν ο αδελφός σου είναι άρρωστος και δεν μπορεί να

προσφέρει όσα εσύ, που είσαι υγιής, τι θα κάνεις;

[30]

Παντού υπάρχουν άνθρωποι ασυνείδητοι. Ξεχνούμε όμως τη συντριπτική πλειοψηφία εκείνων που είναι ευσυνείδητοι.

Εξάλλου υπάρχουν νόμοι που τιμωρούν τους επίορκους και όσους δεν κάνουν σωστά τη δουλειά τους.

[31]

Οι μισθωτοί δεν μπορούν και να το θέλουν να κρύψουν τα εισοδήματά τους και πληρώνουν κανονικά τους φόρους τους.

[32]

Δεν είναι όλοι οι υπάλληλοι ασυνείδητοι.

[33]

Καλό είναι να μη γενικεύουμε.

[34]

Οι υπάλληλοι οφείλουν να είναι ευγενικοί με τους πολίτες.

[35]

Νομίζω ότι είσαι άδικος. Ξεχνάς τη μεγάλη πλειοψηφία των υπαλλήλων που μοχθούν και κάνουν τα πάντα για να μας εξυπηρετήσουν.

[36]

Συνήθως θυμόμαστε αυτό που είναι άσχημο και παραβλέπουμε το καλό.

[37]

Μπορεί να είχαν πολλή δουλειά και γι' αυτό να μη σε εξυπηρετήσαν γρήγορα.

[38]

Πληρώνεις τους φόρους σου κανονικά;

[39]

Φυσικά. Έχεις απόλυτα δίκαιο.

[40]

Είναι γεγονός ότι σε πολλά σχολεία
δεν υπάρχει ικανοποιητική υποδομή.

[41]

Για να χτιστούν καινούργια κτήρια και να εφοδιασθούν όλα
τα σχολεία με όργανα χημείας, ηλεκτρονικούς υπολογιστές
και άλλα πρέπει να διατεθούν πολλά χρήματα.

[42]

Είναι γεγονός, ότι πολλά πράγματα
δεν είναι όπως θα έπρεπε. Φταιμε
όμως όλοι μας.

[43]

Από τη μια θέλουμε να μην πληρώνουμε το φόρο που μας
αναλογεί και από την άλλη διαμαρτυρόμαστε, όταν οι
υπηρεσίες που μας προσφέρει το κράτος δεν είναι
ικανοποιητικές.

[44]

Αν ο καθένας έκανε σωστά τη δουλειά
του, όλα θα ήσαν καλύτερα.

[45]

Τι να σου κάνουν, όταν δεν υπάρχουν λεφτά;

[46]

Υπάρχουν νόμοι, που πρέπει να τηρούνται.

[47]

Γιατί;

ΒΑΣΙΛΗΣ

[1]

Εσύ μόνο το υποστηρίζεις αυτό.

[2]

Τι έπαθε;

[3]

Δεν ξέρω πώς τα καταφέρατε αλλά αισθάνομαι άσχημα, γιατί απέκρυψα εισοδήματα και δεν πλήρωσα το φόρο που μου αναλογούσε.

[4]

Το νοσοκομείο αυτό δεν είναι ένα παλιό κτήριο;

[5]

Ας υποθέσουμε ότι όλοι πληρώνουν τους φόρους τους κανονικά. Ποιος με διαβεβαιώνει ότι το κράτος θα διαχειριστεί σωστά τα χρήματα αυτά;

[6]

Έχετε δίκαιο.

[7]

Θα τον βοηθήσω βέβαια.

[8]

Δεν το καταλαβαίνω αυτό

[9]

Γιατί όμως εγώ να πληρώνω περισσότερους φόρους, ενώ εσύ πληρώνεις λιγότερους και άλλοι καθόλου;

[10]

Γιατί;

[11]

Τα κτήρια είναι παλιά και κακοδιατηρημένα.

[12]

Είναι όμως λίγοι οι γιατροί και πολλοί οι ασθενείς.

[13]

Ναι, αλλά εσύ ο ίδιος παραδέχτηκες ότι τα κτήρια του νοσοκομείου δεν είναι σε καλή κατάσταση.

[14]

Για ποιο λόγο;

[15]

Ναι, βέβαια.

[16]

Οι πολίτες με τις εκλογές που γίνονται, σύμφωνα με το σύνταγμα, κάθε τέσσερα χρόνια ή και λιγότερο.

[17]

Όσοι είναι κορόιδα.

[18]

Εγώ δουλεύω από το πρωί ως το βράδυ, και δεν έχω κανένα λόγο να βάλω συνέταιρο στα κέρδη μου το κράτος.

[19]

Ναι, αλλά τι γίνεται, αν εγώ ψηφίσω κάποιον κι αυτός με απογοητεύσει;

[20]

Συχνά όμως οι υπάλληλοι και οι γιατροί δεν κάνουν σωστά τη δουλειά τους.

[21]

Σωστά όλα αυτά.

[22]

Θυμάμαι είχα πάει σ' αυτό το νοσοκομείο πριν από μια βδομάδα, για να επισκεφτώ έναν υπάλληλό μου, που έκανε μια εγχείρηση. Φρίκη!

[23]

Θα τον βοηθήσω όσο μπορώ.

[24]

Εγώ που πληρώνω περισσότερους φόρους, θα έπρεπε να απολαμβάνω περισσότερες και καλύτερες υπηρεσίες απ' ότι εσύ που πληρώνεις λιγότερα.

[25]

Ας πληρώσουν πρώτα οι άλλοι και ύστερα εγώ.

[26]

Ε, βέβαια. Εσύ πάντα βλέπεις την καλή πλευρά.

[27]

Όλοι το ίδιο κάνουν.

[28]

Και τι κάνει το κράτος;

[29]

Όλα αυτά είναι καλά στη θεωρία.

[30]

Τα σχολεία είναι σε άθλια κατάσταση.

[31]

Και ποιος επιλέγει την κυβέρνηση;

[32]

Πολλά σχολεία είναι σε άθλια κατάσταση. Τα κτήρια είναι παλιά, λείπουν τα όργανα φυσικής χημείας...

[33]

Είμαι κουρασμένος. Το πρωί πήγα στο Υπουργείο Εργασίας για ένα πιστοποιητικό που χρειάζομαι και περίμενα δύο ώρες.

[34]

Και ποιος επιλέγει την κυβέρνηση;

[35]

Είναι γεγονός ότι το προσωπικό ήταν λίγο και είχε πέσει πολλή δουλειά.

[36]

Είναι καθήκον του κράτους να προσφέρει την καλύτερη παιδεία.

[37]

Είναι καθήκον του κράτους να εξυπηρετεί τον πολίτη.

[38]

Να διορίσουν περισσότερους υπαλλήλους, για να μην περιμένει στην ουρά ο πολίτης.

[39]

Όλοι μας φταίμε; Με συγχωρείς πάρα πολύ, αλλά
δεν αισθάνομαι να φταίω σε τίποτε.

[40]

Φέτος πηγαίνεις στο Λύκειο. Πώς σου φαίνεται
το σχολείο;

[41]

Υπάρχουν όργανα στο σχολείο σου, γυμναστήριο,
βιβλιοθήκη;

[42]

Ποιος φταίει για την κατάσταση αυτή;

[43]

Τι περιμένεις από το κράτος;

[44]

Αυτό το κράτος δε θα φτιάξει ποτέ.

[45]

Εσύ πάντα προσπαθείς να τους βγάλεις όλους λάδι.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Πρόσωπα : *ΜΑΡΙΑ, ΑΝΝΑ, ΒΑΣΙΛΗΣ*

Ο θερινός κινηματογράφος του χωριού που κάθε καλοκαίρι περνάνε τις διακοπές τους κινδυνεύει... στη θέση του πρόκειται να ανεγερθεί ένα σύγχρονο "σούπερ μάρκετ". Η Μαρία η μητέρα της και ο θείος της συζητούν για το θέμα αυτό.

Ακολουθούν οι φράσεις που αντιστοιχούν σε κάθε πρόσωπο

ΜΑΡΙΑ

[1]

Μπορώ να μάθω κι εγώ τι ακριβώς συμβαίνει;

[2]

Δηλαδή θα μείνουμε χωρίς θερινό σινεμά;

[3]

Κι αν γκρεμιστεί πού θα φτιάξουν το καινούριο;

[4]

Το σινεμά.

[5]

Δεν έπρεπε να το πει;

[6]

Μα δεν είναι το ίδιο.

[7]

Στο σινεμά συναντώ τις φίλες μου και κουβεντιάζουμε.

[8]

Υπάρχουν άνθρωποι γύρω σου, δεν σταματούν την ταινία κάθε λίγο για διαφημίσεις....

[9]

Άλλο είναι να βρίσκεσαι έξω και να βλέπεις τους
αγαπημένους σου ήρωες στην οθόνη κι άλλο να βρίσκεσαι
κλεισμένος στο σπίτι κατακαλόκαιρο.

[10]

Να ρωτήσω κάτι απλό;

[11]

Μπορεί να είναι και χαζομάρα. Αν γινόταν το σουπερ
μάρκετ έξω από το χωριό δεν θα γλίτωνε το θερινό μας σινεμά;

[12]

Τότε γιατί δεν γίνεται έτσι;

[13]

Εμείς όχι, αλλά ο δήμος;

[14]

Πρέπει να δείτε τον δήμαρχο.

[15]

Ελπίζω όλα να πάνε καλά.

ANNA

[1]

Άκουσα πως έχουν συμφωνήσει να δοθεί ο χώρος. Μένουν κάποιες λεπτομέρειες.

[2]

Λένε για ένα σούπερ μάρκετ.

[3]

Δεν είναι ακόμα σίγουρο.

[4]

Ας μην είμαστε απαισιόδοξοι.

[5]

Ίσως κάτι κάνει ο δήμος,

[6]

Αυτά δεν γίνονται από τη μια μέρα στην άλλη.

[7]

Ε, δεν υπάρχουν και μεγάλες διαφορές.

[8]

Και στο σπίτι μπορείς να τους συναντήσεις, να δείτε τηλεόραση και να κουβεντιάσετε.

[9]

Η αλήθεια είναι ότι ένα μεγάλο σούπερ μάρκετ χρειαζόταν στην περιοχή.

[10]

Όχι βέβαια. Αλλά θα βρίσκαμε περισσότερα και καλύτερα προϊόντα.

[11]

Δεν είπα αυτό, αλλά κανείς πρέπει να συμβαδίζει με την εποχή του.

[12]

Αν το λееи δεν έχει άδικο. Εξ άλλου δεν είναι και τόσοι πολλοί.

[13]

Φυσικά.

[14]

Νομίζω ότι δεν είναι ώρα για χιούμορ.

[15]

Τι λοιπόν; Σε ακούμε.

[16]

Είναι μια καλή ιδέα.

[17]

Μπορεί να μην το σκέφτηκαν.

[18]

Εμείς δεν μπορούμε να παρέμβουμε.

[19]

Και τι να κάνει;

[20]

Και με το σούπερ μάρκετ;

[21]

Ίσως να καταφέρουμε κάτι. Τουλάχιστο ας προσπαθήσουμε.

[22]

θα βοηθήσω κι εγώ.

ΒΑΣΙΛΗΣ

[1]

Τελικά μήπως έμαθες τι θα γίνει με τον θερινό
κινηματογράφο;

[2]

Τι ακριβώς θα φτιάξουν;

[3]

Μάλλον ο κινηματογράφος θα γκρεμιστεί...

[4]

Καπνός χωρίς φωτιά δεν υπάρχει.

[5]

Όπως φαίνεται.

[6]

Ποιον καινούριο;

[7]

Μα δεν είναι υποχρεωμένοι για κάτι τέτοιο.

[8]

Ίσως και να μην τον ξαναφτιάξουν ποτέ.

[9]

Επειδή ο κόσμος βολεύεται με την τηλεόραση.

[10]

Σ' αυτό έχεις απόλυτο δίκιο.

[11]

Βλέπεις, η ανάπτυξη...

[12]

Μήπως επειδή έγινε στον διπλανό δήμο;

[13]

Δηλαδή συμφωνείς με αυτούς που μας λένε ότι είμαστε οπισθοδρομικοί;

[14]

Αυτό λει κι ο δήμαρχος σε όσους αντιδρούν.

[15]

Σημασία δεν έχει ο αριθμός όσων αντιδρούν, αλλά αν έχουν δίκιο ή άδικο.

[16]

Από μικρό κι από χαζό μαθαίνεις την αλήθεια.

[17]

Και θα φτιάχνονταν το σούπερ μάρκετ.

[18]

Σε όλα τα θέματα υπάρχουν λύσεις.

[19]

Αυτό αποκλείεται. Όμως ο χώρος του κινηματογράφου είναι ιδιωτικός. Κι αυτός που του ανήκει μπορεί να τον κάνει ότι θέλει.

[20]

Μπορεί να αγοράσει αυτός το σινεμά. Ξέρω ότι έχει γίνει και σε άλλες πόλεις.

[21]

θα τους πείσω να συζητήσουν το πρόβλημα στο επόμενο

δημοτικό συμβούλιο. Μέχρι τότε θα ψάξω να βρω κι άλλους που συμφωνούν με την ιδέα αυτή.

[22]

Κι εγώ. Ο πολιτισμός είναι υπόθεση που δεν πρέπει να μας αφήνει αδιάφορους.

ΡΑΤΣΙΣΜΟΣ

Πρόσωπα : *ΜΑΡΙΑ, ΑΝΝΑ, ΒΑΣΙΛΗΣ*

Οικογένεια αλλοδαπού συμμαθητή της Μαρίας ψάχνει να νοικιάσει σπίτι. Με αφορμή το γεγονός αυτό αναπτύσσεται ένας διάλογος για το πρόβλημα των φυλετικών διακρίσεων.

Ακολουθούν οι φράσεις κάθε προσώπου

ΜΑΡΙΑ

[1]

Πολλοί από αυτούς φύγανε, για να σώσουν τη ζωή τους, είναι πολιτικοί πρόσφυγες που διώκονται στην πατρίδα τους για τις ιδέες τους.

[2]

Δεν πρέπει να είμαστε ρατσιστές.

[3]

Είναι ακόμη ελεύθερο το διαμέρισμα;

[4]

Οι ξένοι, στη συντριπτική τους πλειοψηφία, αγαπούν και σέβονται τη χώρα που τους φιλοξενεί.

[5]

Στόχος των δελτίων δεν είναι πάντα η αντικειμενική ενημέρωση των τηλεθεατών, αλλά η αύξηση της τηλεθέας.

[6]

Πάντως θα πεις ένα καλό λόγο στο φίλο σου, για να νοικιάσει το διαμέρισμα στην οικογένεια του Χένις;

[7]

Είδες λοιπόν;

[8]

Και η κυρία που κρατάει τα παιδιά, όταν λείπετε από το σπίτι, ξένη δεν είναι;

[9]

Νομίζω ότι αυτό είναι το σωστό.

[10]

Αυτό το επιχείρημα μου φαίνεται λογικό.

[11]

Αυτό είναι ένα πολύ σημαντικό επιχείρημα.

[12]

Άρα λοιπόν, δεν είναι όλοι οι ξένοι κακοί.

[13]

Είναι αλήθεια ότι κι εγώ είχα επηρεαστεί πολύ από την τηλεόραση και φοβόμουν τους ξένους. Όταν όμως τους γνώρισα από κοντά, είδα πόσο αδικαιολόγητοι ήταν οι φόβοι μου.

[14]

Αυτό μπορώ να το απαντήσω κι εγώ: στις επόμενες εκλογές μπορείς να δείξεις με την ψήφο σου τη δυσαρέσκειά σου και να τον καταψηφίσεις.

[15]

Πάντως νομίζω ότι οι συμπεριφορές μας δεν πρέπει να καθορίζονται από στερεότυπα.

[16]

Οι πολίτες με τις εκλογές που γίνονται κάθε τέσσερα χρόνια ή και λιγότερο.

[17]

Δεν πρέπει να ταυτίζουμε όλους τους ξένους με κάποια εγκληματικά στοιχεία ανάμεσά τους.

[18]

Σημασία δεν έχει να λέμε ότι δεν είμαστε ρατσιστές, σημασία έχει να μην ενεργούμε σα ρατσιστές.

[19]

Ξενιτεύονται μακριά από την πατρίδα τους, για να αναζητήσουν μια καλύτερη τύχη.

[20]

Γιατί όχι; Δεν είναι κι αυτοί άνθρωποι.

[21]

Δεν είναι όλοι οι ξένοι εγκληματίες.

[22]

Αυτό είναι σωστό.

[23]

Αυτό δεν είναι απόλυτα σωστό.

[24]

Υπάρχουν και αντιρρήσεις πάνω σ' αυτό.

[25]

Αυτό είναι γεγονός.

[26]

Γιατί κακό είναι;

[27]

Νομίζω ότι υπάρχουν παντού καλοί και κακοί άνθρωποι.

[28]

Είναι ο γιος της οικογένειας, ο συμμαθητής μου.

[29]

Ωραία, θα το πω στο Χένις, θα χαρεί πολύ.

[30]

Γιατί;

[31]

Ναι.

[32]

Έτσι πιστεύω.

ANNA

[1]

Και στη δική μας πολυκατοικία μένουν ξένοι,
και δεν έχουμε κανένα πρόβλημα.

[2]

Οι περισσότεροι ξένοι, όπως και οι περισσότεροι Έλληνες,
είναι φιλήσυχοι και εργατικοί άνθρωποι.

[3]

Η Ελλάδα είναι πια μια οικονομικά ανεπτυγμένη χώρα, με
καθεστώς δημοκρατικό και έτσι καταφεύγουν σε αυτήν,
όπως και στις άλλες ανεπτυγμένες χώρες της Ευρώπης,
πολλοί πολιτικοί ή οικονομικοί πρόσφυγες.

[4]

Μια γνωστή μας οικογένεια, ψάχνει για ένα διαμέρισμα.
Ο γιος τους είναι συμμαθητής της Μαρίας στο Λύκειο.

[5]

Οι περισσότεροι είναι οικονομικοί πρόσφυγες, που φεύγουν
από την πατρίδα τους για να βρουν μια δουλειά, και να
θρέψουν την οικογένειά τους.

[6]

Έχετε δίκαιο.

[7]

Όταν κάποιος δεν είναι ρατσιστής, δεν προσθέτει το "αλλά".

[8]

Μας έχουν επισκεφτεί και στο σπίτι. Πολύ ευγενικοί άνθρωποι!

[9]

Και Έλληνες και ξένοι παραβιάζουν το νόμο και εγκληματούν.

[10]

Γιατί;

[11]

Τα μέσα ενημέρωσης προβάλλουν ότι θα εντυπωσιάσει.

[12]

Τι εντυπωσιάζει περισσότερο από την κινδυνολογία;

[13]

Την περασμένη βδομάδα, που ήλθα σπίτι σου, είδα στην είσοδο της πολυκατοικίας ένα ενοικιαστήριο.

[14]

Για ποιο λόγο;

[15]

Ναι, βέβαια.

[16]

Πολύ καλοί. Ο πατέρας και η μητέρα εργάζονται σχεδόν όλη τη μέρα και τα παιδιά τους -ένα κορίτσι και ένα αγόρι- πηγαίνουν σχολείο, το κορίτσι στο Δημοτικό και ο γιος στο Λύκειο, στην ίδια τάξη με τη Μαρία.

[17]

Άρα λοιπόν, δεν είναι όλοι οι ξένοι κακοί.

[18]

Στη βιοτεχνία σου, έχεις αρκετούς ξένους εργάτες, δεν είν' έτσι;

[19]

Και πόσους ξέρεις προσωπικά, που σε έβλαψαν;

[20]

Είναι ακόμη ελεύθερο;

[21]

Σωστά όλα αυτά.

[22]

Οι ξένοι, στη συντριπτική τους πλειοψηφία, αγαπούν και σέβονται τη χώρα που τους φιλοξενεί.

[23]

Άλλωστε οι Έλληνες είμαστε κατεξοχήν ένα έθνος μεταναστών.

[24]

Ε, βέβαια. Εσύ πάντα βλέπεις την καλή πλευρά.

[25]

Όλα αυτά είναι καλά στη θεωρία.

ΒΑΣΙΛΗΣ

[1]

Αφού τους ξέρετε και λετε ότι είναι καλοί άνθρωποι.

[2]

Ναι, είναι αλήθεια, και είμαι πολύ ευχαριστημένος.

[3]

Ποτέ δεν υποστήριξα ότι όλοι οι ξένοι είναι κακοί άνθρωποι. Αντιθέτως, ξέρω αρκετούς ξένους που είναι εντάξει.

[4]

Παρακολουθώ κάθε βράδυ όλα τα δελτία ειδήσεων στην τηλεόραση.

[5]

Εγώ ρατσιστής; Δεν είμαι ρατσιστής, αλλά...

[6]

Έχετε δίκαιο.

[7]

Δέχετε να μένουν στην πολυκατοικία σας ξένοι;

[8]

Με τόσα που ακούμε για κλοπές, για εγκλήματα...

[9]

Και τις κλοπές, τα εγκλήματα, όλες αυτές τις πράξεις που βλέπουμε κάθε μέρα στην τηλεόραση ποιος τις κάνει;

[10]

Γιατί;

[11]

Νοικιάζεται ένα τριάρι στο δεύτερο όροφο.

[12]

Είναι ξένοι;

[13]

Εσύ πάντα προσπαθείς να τους
βγάλεις όλους λάδι.

[14]

Για ποιο λόγο;

[15]

Ναι, βέβαια.

[16]

Γιατί δε μένουν στην πατρίδα τους;

[17]

Ναι, αλλά εμείς σεβόμαστε τη χώρα που μας φιλοξενεί.

[18]

Εγώ επιμένω, υπεύθυνοι για την
εγκληματικότητα είναι οι ξένοι.

[19]

Σαν να έχετε δίκιο, όχι απόλυτα βέβαια!

[20]

Για να πω την αλήθεια, κανένας δε
με έχει βλάψει προσωπικά.

[21]

Σωστά όλα αυτά.

[22]

Πράγματι, τα παιδιά μου τα κρατάει μια ξένη και είναι μάλιστα πολύ ευσυνείδητη.

[23]

Για να πούμε και του στραβού το δίκιο, υπάρχουν και ξένοι πολύ εντάξει.

[24]

Όλα αυτά είναι καλά στη θεωρία.

[25]

Σ' αυτό δε διαφωνώ.

[26]

Ναι, δεν έχει νοικιαστεί ακόμα.

[27]

Είναι καλοί άνθρωποι, ήσυχοι;

[28]

Χένις; Τι όνομα είναι αυτό;

[29]

Έχει γεμίσει ο τόπος από ξένους.

[30]

Τότε, δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα. Ο ιδιοκτήτης του διαμερίσματος είναι πολύ φίλος μου και μάλιστα με ρώτησε, αν ξέρω καμιά ήσυχη οικογένεια που να ενδιαφέρεται για το διαμέρισμα.

[31]

Ξένοι στην πολυκατοικία που μένω; !

[32]

Δηλαδή, εγώ έχω ελλιπή πληροφόρηση;

[33]

Σωστά.

[34]

Δε συμφωνώ διόλου μ' αυτό.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΜΑΘΗΤΩΝ

Πρόσωπα : *ΜΑΡΙΑ, ΣΤΑΥΡΟΣ, ΧΡΗΣΤΟΣ Χ. & ΒΑΣΙΛΙΚΗ Β.*

Οι μαθητές ρωτούν τους καθηγητές τους σχετικά με τις υποχρεώσεις πολιτών και πολιτείας. Οι καθηγητές δίνουν ο καθένας τη δική του απάντηση. Σκοπός τους είναι η δημιουργία ερεθισμάτων, για να επακολουθήσει ένας γόνιμος διάλογος και αντιπαράθεση απόψεων ανάμεσα στους μαθητές.

Σε αυτό το διάλογο τα παιδιά έχουν τις ίδιες φράσεις.

Ακολουθούν οι φράσεις κάθε προσώπου

ΜΑΡΙΑ - ΣΤΑΥΡΟΣ

[1]

Ένας ποιητής μετέφρασε ελεύθερα στη νέα ελληνική το Άσμα Ασμάτων της Π. Διαθήκης. Η Ιερά Σύνοδος κρίνει πως η μετάφρασή του δεν είναι δογματικά ορθή και ζητεί να απαγορευθεί η κυκλοφορία του βιβλίου. Θα πρέπει να απαγορευθεί;

[2]

Θα πρέπει να στρατεύονται και οι γυναίκες;

[3]

Ένας Έλληνας πολίτης επικαλούμενος θρησκευτικούς λόγους αρνείται να υπηρετήσει τη στρατιωτική του θητεία. Πρέπει να τιμωρηθεί; Μήπως ενδεχόμενη τιμωρία του θίγει την αρχή της ανεξιθρησκίας;

[4]

Μπορεί ένα όργανο της τάξης να συλλάβει και να προφυλακίσει έναν ύποπτο εγκλήματος πολλές ώρες μετά την τέλεση της πράξης, χωρίς να έχει δικαστικό ένταλμα;

[5]

Ένα όργανο της τάξης δέρνει έναν ύποπτο για φόνο και με αυτόν τον τρόπο τον αναγκάζει να ομολογήσει τους συνεργάτες του. Έτσι συλλαμβάνεται μία επικίνδυνη σπείρα εγκληματιών. Διέπραξε παρανομία το όργανο της τάξης;

[6]

Ένα κόμμα που θεωρείται εξτρεμιστικό αποφασίζει να οργανώσει διαδηλώσεις εναντίον των οικονομικών μέτρων της κυβέρνησης. Οι Αρχές αποφασίζουν, επειδή φοβούνται επεισόδια, να μην επιτρέψουν σε αυτό το κόμμα την οργάνωση διαδηλώσεων. Έχουν αυτό το δικαίωμα;

[7]

Ένας καθολικός και ένας ορθόδοξος ιερέας προσπαθούν να πείσουν μουσουλμάνο οικονομικό πρόσφυγα να ασπασθεί το χριστιανισμό, και του υπόσχονται γενναία οικονομική βοήθεια. Διαπράττουν το αδίκημα του προσηλυτισμού;

[8]

Δημοσίευμα εφημερίδας στρέφεται εναντίον του Προέδρου της Δημοκρατίας και ασκεί οξύτατη κριτική στις αποφάσεις του σε κρίσιμες στιγμές της πρόσφατης ιστορίας μας. Πρέπει να επέμβει η δικαστική αρχή και η εφημερίδα να κατασχεθεί;

[9]

Οι γονείς ενός παιδιού ζητούν από το Διευθυντή του σχολείου του να μην παρακολουθεί το μάθημα των θρησκευτικών. Ο Διευθυντής πρέπει να δεχθεί το αίτημα των γονέων του παιδιού ή να το απορρίψει;

[10]

Οι γονείς ενός παιδιού, ισχυρίζονται ότι το παιδί τους δεν "τα παίρνει τα γράμματα" και αποφασίζουν να μη το στείλουν στο Γυμνάσιο. Έχουν το δικαίωμα αυτό;

[11]

Μία μητέρα, επειδή φοβάται ότι ο εικοσάχρονος γιος της έχει μπλέξει με άσχημες παρέες, ανοίγει χωρίς την έγκρισή του την αλληλογραφία του και τη διαβάζει.

Είναι σωστή η πράξη της;

[12]

Αστυνομικά όργανα υποψιάζονται ότι κάποιος ενέχεται σε μικροκλοπές και αποφασίζουν να ζητήσουν άδεια από τις δικαστικές αρχές να διαβάσουν την αλληλογραφία του.

Πρέπει η αρμόδια δικαστική αρχή να δώσει την άδεια;

[13]

Ο Γυμνασιάρχης αποφασίζει να αποβάλει ένα μαθητή μετά από καταγγελία καθηγητή ότι η συμπεριφορά του ήταν απρεπής, και δεν καλεί καν σε απολογία το μαθητή, μη θέλοντας να αμφισβητήσει την αξιοπιστία του συναδέλφου. Ενεργεί σωστά κατά τη γνώμη σας;

[14]

Ένας αγράμματος πολίτης για να πάρει ένα επίδομα, πηγαίνει στην αρμόδια δημόσια υπηρεσία και ζητεί να υποβάλει τη σχετική αίτηση. Ο υπάλληλος αρνείται να συμπληρώσει το έντυπο για λογαριασμό του πολίτη τονίζοντας ότι δεν είναι δική του δουλειά.

Ενήργησε σωστά και σύμφωνα με το νόμο ο υπάλληλος;

[15]

Συνδικαλιστικές οργανώσεις διαμαρτύρονται για κάποια μέτρα της κυβέρνησης και αποφασίζουν να διαδηλώνουν κάθε μέρα στο κέντρο των μεγάλων πόλεων.

Έχουν το δικαίωμα αυτό;

[16]

Κάποιοι γονείς διαμαρτύρονται, διότι στο σχολείο που φοιτούν τα παιδιά τους φοιτούν και παιδιά τσιγγάνων και μεταναστών. Είναι σωστό να ζητήσουν να φοιτούν τα παιδιά τους σε ξεχωριστό σχολείο;

ΧΡΗΣΤΟΣ Χ.

[1]

Αφού δεν έχουμε αυτόφωρο έγκλημα, δεν μπορεί ούτε να συλληφθεί ούτε να φυλακιστεί χωρίς αιτιολογημένο δικαστικό ένταλμα, που πρέπει να του δοθεί τη στιγμή που γίνεται η σύλληψη ή η προφυλάκιση.

[2]

Ναι, αφού αυτό επιτάσσει η ισονομία και ισότητα των πολιτών.

[3]

Η Πολιτεία δίνει τη δυνατότητα σε αυτούς που επικαλούνται λόγους συνείδησης και αρνούνται την ένοπλη θητεία, να αντισταθμίσουν αυτήν την υποχρέωσή τους προσφέροντας κοινωνικό έργο.

[4]

Η μητέρα -άσχετα από τα κίνητρά της- παραβιάζει το νόμο και καταπατεί ένα από τα βασικά ατομικά δικαιώματα, αυτό του απορρήτου των επιστολών και επικοινωνίας.

[5]

Ο Διευθυντής του Σχολείου πρέπει να αποδεχθεί το αίτημα των γονέων του παιδιού· άρνησή του θα προσέκρουε στο δικαίωμα ελευθερίας της θρησκευτικής συνείδησης.

[6]

Απαγόρευση της κυκλοφορίας της μετάφρασης θα ισοδυναμούσε με περιορισμό της ελευθερίας της έκφρασης και της τέχνης.

[7]

Δεν ενεργεί ορθά, αφού, πριν να επιβληθεί οποιαδήποτε διοικητική ποινή, πρέπει να ακουστεί και ο ενδιαφερόμενος, εναντίον του οποίου στρέφεται το μέτρο.

[8]

Θα πρέπει να κατασχεθεί το φύλλο και να τιμωρηθούν οι υπεύθυνοι, αφού επιτρέπεται η κατάσχεση εφημερίδων και άλλων εντύπων "για προσβολή του προσώπου του Προέδρου της Δημοκρατίας".

[9]

Οι γονείς που είναι υπεύθυνοι για το παιδί τους έχουν αυτό το δικαίωμα.

[10]

Δεν είναι έτσι· το Σύνταγμά μας -και ορθά- απαγορεύει ρητά τα βασανιστήρια καθώς και οποιαδήποτε σωματική κάκωση.

[11]

Οι Αρχές μπορούν να απαγορέψουν τις δημόσιες συναθροίσεις, αν υπάρχει σοβαρός κίνδυνος για τη δημόσια ασφάλεια και απειλείται σοβαρή διατάραξη της κοινωνικοοικονομικής ζωής

[12]

Η δικαστική αρχή πρέπει να δώσει την άδεια, αφού το απόρρητο δεν ισχύει, όταν πρόκειται να αποκαλυφθούν εγκληματικές πράξεις.

[13]

Ο υπάλληλος δεν ενήργησε σωστά, γιατί θα έπρεπε να βοηθήσει το συμπολίτη του, όμως δεν παραβίασε το νόμο, αφού έδωσε τη σχετική αίτηση καθώς και όλες τις πληροφορίες που του ζητήθηκαν.

[14]

Και οι δύο παραβαίνουν το νόμο αφού ο προσηλυτισμός απαγορεύεται όχι μόνο αν στρέφεται εναντίον της επικρατούσας θρησκείας αλλά και εναντίον οποιασδήποτε άλλης.

[15]

Θεωρητικά, έχουν το δικαίωμα, όμως η απόφασή τους να οργανώνουν καθημερινές διαδηλώσεις μπορεί να θεωρηθεί κατάχρηση δικαιώματος.

[16]

Εφόσον, η φοίτηση με τα συγκεκριμένα παιδιά, δημιουργεί προβλήματα, δικαιολογημένα οι γονείς προβάλλουν το αίτημα του διαχωρισμού.

ΒΑΣΙΛΙΚΗ Β.

[1]

Όχι απαραίτητα, οι Έλληνες έχουν τις ίδιες υποχρεώσεις ανεξάρτητα από φύλο, είναι δυνατό όμως να υπάρξουν εξαιρέσεις, για λόγους γενικού συμφέροντος π.χ. προστασία οικογένειας και μητρότητας.

[2]

"Τα έτη υποχρεωτικής φοίτησης δεν μπορεί να είναι λιγότερα από εννέα" σύμφωνα με το Σύνταγμα. Άρα οι γονείς είναι υποχρεωμένοι να στείλουν το παιδί τους στο Γυμνάσιο.

[3]

Σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να κατασχεθεί η εφημερίδα, αφού η κριτική πράξεων και λόγων, όσο σκληρή και να είναι, δεν αποτελεί προσβολή.

[4]

Το αποτέλεσμα δείχνει ότι τελικά μάλλον σωστά ενήργησε.

[5]

Θα πρέπει λοιπόν να απαγορευτεί, διότι κάθε μετάφραση βιβλικού κειμένου πρέπει να εγκρίνεται από την Εκκλησία της Ελλάδας

[6]

Ο υπάλληλος ούτε σωστά ενήργησε αλλά ούτε σύμφωνα με το νόμο, αφού όφειλε όχι μόνο να δώσει στον πολίτη την αίτηση αλλά και να τη συμπληρώσει για λογαριασμό του, εφόσον ο πολίτης αντικειμενικά δεν είχε αυτή τη δυνατότητα.

[7]

Οι Αρχές δεν μπορούν να απαγορεύουν γενικά σε ένα κόμμα την οργάνωση δημοσίων συγκεντρώσεων, αφού κάτι τέτοιο θα ισοδυναμούσε με κατάργηση του δικαιώματος του "συνέρχεσθαι".

[8]

Οπωσδήποτε πρέπει να τιμωρηθεί. Κανένας δεν μπορεί να επικαλεστεί τις πεποιθήσεις του για να μην εκτελέσει τις υποχρεώσεις που έχει ως πολίτης.

[9]

Δεν πρέπει η δικαστική αρχή να δώσει την άδεια για παραβίαση του απορρήτου, γιατί δεν υπάρχουν ενδείξεις για σοβαρά εγκλήματα.

[10]

Πρέπει να το απορρίψει, αφού σύμφωνα με το Σύνταγμα "Η παιδεία αποτελεί βασική αποστολή του Κράτους και έχει σκοπό την ηθική, πνευματική, επαγγελματική και φυσική αγωγή των Ελλήνων, την ανάπτυξη της εθνικής και θρησκευτικής συνείδησης"

[11]

Μπορεί να συλλάβει και να προφυλακίσει τον ύποπτο, αφού ο νόμος προβλέπει ότι για να παύσει ένα έγκλημα να είναι αυτόφωρο, πρέπει να περάσει η μέρα στην οποία έγινε το έγκλημα και ολόκληρη η επόμενη μέρα.

[12]

Σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να θεωρηθεί σωστό το αίτημά τους, γιατί στην ουσία είναι ρατσιστικό και οι διακρίσεις με βάση φυλή, θρησκεία κλπ. απαγορεύονται.

[13]

Το απόρρητο της αλληλογραφίας δεν ισχύει για τα μέλη της ίδιας οικογένειας.

[14]

Ο καθολικός ιερέας ασφαλώς και διαπράττει αδίκημα, αφού ο προσηλυτισμός απαγορεύεται στη χώρα μας, ο ορθόδοξος ιερέας όμως δε διαπράττει κανένα αδίκημα, δεδομένου ότι " Επικρατούσα θρησκεία στην Ελλάδα είναι η θρησκεία της Ανατολικής Ορθόδοξης Εκκλησίας του Χριστού."

[15]

Σωστά ενεργεί, διότι, κι αν ακόμη ο μαθητής αρνιότανε την κατηγορία της απρεπούς συμπεριφοράς, η μαρτυρία του καθηγητή του έχει περισσότερο βάρος και αξιοπιστία.

[16]

Έχουν το δικαίωμα να διαδηλώνουν όποτε και όπου θέλουν.

ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ 2001 ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ «ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ»

Η ανάπτυξη του εκπαιδευτικού λογισμικού «Κλεισθένης – Δικαιώματα και Υποχρεώσεις των Πολιτών», ολοκληρώθηκε το καλοκαίρι του 2000. Ένα περίπου χρόνο μετά (άνοιξη 2001) αναθεωρήθηκε από τη Βουλή το κείμενο του Συντάγματος.

Σε κάποια σημεία του λογισμικού γίνονται αναφορές στην προηγούμενη μορφή του κειμένου του Συντάγματος, όπως μεταφέρθηκε στη δημοτική γλώσσα με το Β΄ Ψήφισμα της 6ης Μαρτίου 1986 της ΣΤ΄ Αναθεωρητικής Βουλής των Ελλήνων.

ΣΗΜΕΙΑ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΝΤΑΙ

Τα σημαντικότερα σημεία στα οποία οι αναφορές αυτές έχουν διαφοροποιηθεί πλέον σύμφωνα με το κείμενο του Συντάγματος όπως αυτό διαμορφώθηκε μετά την αναθεώρηση που επήλθε με το Ψήφισμα της 6ης Απριλίου 2001 της Ζ΄ Αναθεωρητικής Βουλής των Ελλήνων, που δημοσιεύθηκε στο Φ.Ε.Κ. 84 Α΄/17.4.2001, είναι τα ακόλουθα

Α) Στην επιλογή «Δικαιώματα»

Α-1) Στην επιλογή «Ατομικά Δικαιώματα»

Α-1-1) Στην επιλογή «Ισότητα-Ισονομία», στη σχετική σελίδα 2, στη λέξη-σύνδεση με παραπομπή «στρατιωτικές υποχρεώσεις», πρέπει να ενημερωθεί το κείμενο της παραπομπής στο άρθρο 4 παραγρ.6 του Συντάγματος με την ερμηνευτική δήλωση για την εναλλακτική θητεία.

Α-1-2) Στην επιλογή «Προσωπική Ελευθερία», στη σχετική σελίδα 3, στη λέξη-σύνδεση με παραπομπή «απαλλοτριώνεται», πρέπει να ενημερωθεί το κείμενο της παραπομπής στο άρθρο 17 παραγρ.2 του Συντάγματος

Α-1-3) Ακολουθώντας στη σχετική σελίδα 4, στη λέξη-σύνδεση με παραπομπή «κατηγορείται», πρέπει να ενημερωθεί το κείμενο της παραπομπής στο άρθρο 6 παραγρ.4 του Συντάγματος

Α-1-4) Ακολουθώντας στη σχετική σελίδα 6, στη λέξη-σύνδεση με παραπομπή «θελήσει», πρέπει να ενημερωθεί το κείμενο της παραπομπής στο άρθρο 5 παραγρ.4 του Συντάγματος

Α-1-5) Ακολουθώντας στη σχετική σελίδα 8, στη λέξη-σύνδεση με παραπομπή «δημοσιευμάτων», πρέπει να ενημερωθεί το κείμενο της παραπομπής στο άρθρο 14 παραγρ.5 του Συντάγματος, καθώς και να ενημερωθεί-αναδιατυπωθεί αντίστοιχα το κείμενο στην πρόταση αυτή.

Α-1-6) Ακολουθώντας στη ίδια σελίδα 8, στη λέξη-σύνδεση με παραπομπή «εκπομπών», πρέπει να ενημερωθεί το κείμενο της παραπομπής στο άρθρο 15 παραγρ.2 του Συντάγματος, καθώς και να ενημερωθεί-αναδιατυπωθεί αντίστοιχα το κείμενο στην πρόταση αυτή.

Α-1-7) Ακολουθώντας στη σχετική σελίδα 12, στη λέξη-σύνδεση με παραπομπή «συνεταιρισμών», πρέπει να ενημερωθεί το κείμενο της παραπομπής στο άρθρο 12 παραγρ.5 του Συντάγματος

A-1-8) Ακολουθώντας στη σχετική σελίδα 13, στη λέξη-σύνδεση με παραπομπή «δικαιωμάτων», πρέπει να ενημερωθεί το κείμενο της παραπομπής στο άρθρο 25 παραγρ.1 του Συντάγματος

A-2) Στην επιλογή «Πολιτικά Δικαιώματα»

A-2-1) Στην επιλογή «Εκλέγειν-εκλέγεσθαι» στη σχετική σελίδα 4, στη λέξη-σύνδεση με παραπομπή «περιορισμούς», πρέπει να ενημερωθεί το κείμενο της παραπομπής στο άρθρο 12 παραγρ.5 του Συντάγματος, και αντίστοιχη τροποποίηση του κειμένου σχετικά με τα κωλύματα βουλευτών.

A-2-2) Ακολουθώντας, στη σχετική σελίδα 5, στη έκφραση-σύνδεση με παραπομπή «Διαδικασία εκλογής στο ύπατο αξίωμα του Προέδρου της Δημοκρατίας», πρέπει να ενημερωθεί το κείμενο της παραπομπής στο άρθρο 31 του Συντάγματος για τα προσόντα Προέδρου Δημοκρατίας, και αντίστοιχη τροποποίηση του σχετικού κειμένου στην εφαρμογή.

A-3) Στην επιλογή «Κοινωνικά Δικαιώματα»

A-3-1) Στην επιλογή «Προστασία φυσικού και πολιτισμικού περιβάλλοντος» στη σχετική σελίδα 3, , στη λέξη-σύνδεση με παραπομπή «δασικό πλούτο», πρέπει να ενημερωθεί το κείμενο της παραπομπής στο άρθρο 56 παραγρ.3 του Συντάγματος.

B) Στις «Ασκήσεις» της ενότητας «Πολιτικά Δικαιώματα», στην ερώτηση «Υποψηφιότητα για βουλευτής δεν έχει δικαίωμα να βάλει ...», πρέπει να ενημερωθεί η [γ] απάντηση («όποιος διετέλεσε γενικός γραμματέας υπουργείου ...»).

ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΑΝΑΘΕΩΡΗΜΕΝΗ ΜΟΡΦΗ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

- Από το περιβάλλον της εφαρμογής στην επιλογή «Ευρετήρια», υποεπιλογή «Κείμενα» υπάρχει ανεξάρτητα από τα άλλα κείμενα, πρόσβαση στο κείμενο του νέου Συντάγματος.
- Για την εξυπηρέτηση των συναδέλφων που διδάσκουν το μάθημα., στο CD-ROM υπάρχει ανεξάρτητα από την εφαρμογή, το πλήρες κείμενο του Συντάγματος, στον φάκελο «2001» σε μορφή αρχείου Word, όπου επισημαίνονται με αστερίσκο, οι αλλαγές από την προηγούμενη μορφή του. Επίσης υπάρχει και σε μορφή html.
- Το κείμενο του Συντάγματος υπάρχει ακόμη, στο διαδίκτυο σε υπερμεσική μορφή στην ιστοσελίδα του πρωθυπουργικού γραφείου, στη διεύθυνση <http://www.primeminister.gr/const/index.html>

ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ ΣΗΜΕΙΩΣΗ**ΟΙ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ ΠΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ**

Από την εφαρμογή προτείνονται για επίσκεψη, άντληση στοιχείων, ενημέρωση κλπ μια σειρά από διαδικτυακούς τόπους.

Ο εκπαιδευτικός πρέπει να έχει υπόψη του, ότι το διαδίκτυο είναι ένα μέσο όπου ο έλεγχος του περιεχομένου δεν μπορεί να επιβληθεί. Έχει δοθεί προσοχή ώστε οι διαδικτυακοί τόποι που προτείνονται να μην έχουν ή να μην προβλέπεται να αποκτήσουν ακατάλληλο περιεχόμενο (π.χ. πορνογραφικό ή ρατσιστικό κλπ) ή να μην αποτελούν τόπους ηλεκτρονικού εμπορίου.

Το διαδίκτυο είναι ακόμη ένας χώρος που το περιεχόμενό του διαμορφώνεται δυναμικά και αυξάνεται με πολύ γρήγορους ρυθμούς. Όπως αναφέρεται και στο περιεχόμενο της εφαρμογής, η παράθεση προτάσεων για επίσκεψη σε διαδικτυακές διευθύνσεις δεν μπορεί να έχει το στοιχείο της πληρότητας. Αντιπροσωπεύει τη χρονική περίοδο (αν όχι τη χρονική στιγμή) που διενεργήθηκε η αντίστοιχη διαδικασία έρευνας. Σελίδες που δεν περιελήφθησαν διότι ήταν υπό κατασκευή μπορεί να έχουν εξελιχθεί σε αξιόλογους διαδικτυακούς τόπους. Το αντίθετο μπορεί επίσης να συμβεί. Σελίδες με αξιόλογο ή ενδιαφέρον περιεχόμενο καθίστανται παρωχημένες και εκ των πραγμάτων ανενεργές αν ο ιδιοκτήτης τους δεν ενημερώνει το περιεχόμενό τους.

Αρκετά συχνά εμφανίζεται το φαινόμενο κάποιες σελίδες να αλλάζουν διεύθυνση χωρίς να υπάρχει σύνδεση από την προηγούμενη διεύθυνση τους στη νέα. Η καλύτερη λύση για να εντοπιστούν ξανά τέτοιες σελίδες είναι η αναζήτησή τους μέσω κάποιας «μηχανής αναζήτησης» από αυτές που υπάρχουν στο διαδίκτυο.

Την ευθύνη για το περιεχόμενο και το ρυθμό ενημέρωσης ενός διαδικτυακού τόπου φέρει ο ιδιοκτήτης του. Ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να επισκεφτεί ο ίδιος κάποιες διευθύνσεις πριν τις υποδείξει στους μαθητές του και μάλιστα η επίσκεψη αυτή είναι καλό να γίνεται λίγο χρόνο πριν από τη στιγμή που προβλέπεται να την επισκεφθούν οι μαθητές.

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
Β' ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ**

**ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ**